



# PLA D'INCLUSIÓ I CONVIVÈNCIA

## **COL·LEGI SANT GABRIEL**

Centre Concertat per la Generalitat de Catalunya

Gran Via Corts Catalanes, 1196 - 08020 - Barcelona

tel. 93 314 95 60

E-mail:

[www.gabrielistas.org](http://www.gabrielistas.org)

## ÍNDEX

<b>1. Escola inclusiva</b> .....	<b>4</b>
<b>2. Normativa d'aplicació</b> .....	<b>6</b>
<b>3. Atenció educativa a l'alumnat</b> .....	<b>7</b>
<b>3.1. Proporcionar múltiples maneres de comprometre's</b> .....	<b>7</b>
<b>3.2. Proporcionar múltiples maneres de representació</b> .....	<b>7</b>
<b>3.3. Proporcionar múltiples maneres per a l'acció i expressió</b> .....	<b>8</b>
<b>4. Resposta a la intervenció educativa</b> .....	<b>9</b>
<b>4.1. Mesures i suports</b> .....	<b>10</b>
4.1.1. Mesures i suports universals .....	10
4.1.2. Mesures i suports addicionals .....	10
4.1.3. Mesures i suports intensius .....	10
<b>4.2. Organització al centre</b> .....	<b>11</b>
4.2.1. Mesures i suports universals .....	11
- Docència compartida .....	11
- Docència treball per projectes .....	12
- Espais d'aprenentatge/ambients .....	12
- Aprenentatge entre iguals: apadrinament lector .....	13
- Acció tutorial .....	13
- Aprenentatge cooperatiu .....	13
- ABP (aprenentatge basat en problemes) .....	14
- APS (aprenentatge servei) .....	14
- Organització espais i horaris .....	14
- Gestió d'aula .....	15
4.2.2. Mesures i suports addicionals .....	17
- Aula d'acollida .....	17
- Hospital de dia per a adolescents .....	17
4.2.3. mesures i suports intensius .....	18
- UEC (unitat d'escolarització compartida) .....	18
- Suport audició i llenguatge del CREDA .....	19
- SIEI (suport intensiu a l'educació inclusiva) .....	19
- Pla de suport individualitzat (PSI) .....	20
- Fisioterapeuta de l'EAP .....	22
<b>5. Identificació de les necessitats de suport educatiu de l'alumnat</b> .....	<b>23</b>
<b>5.1. Avaluació psicopedagògica</b> .....	<b>23</b>
<b>5.2. Avaluació formativa i formadora</b> .....	<b>24</b>
<b>5.3. Tipus d'instruments d'avaluació</b> .....	<b>26</b>
<b>5.4. Organització al centre</b> .....	<b>26</b>
5.4.1. Identificació de les necessitats de suport educatiu .....	26
5.4.2. Criteris alumnat que ha de tenir psi (pla de suport individualitzat) .....	28
5.4.3. Criteris alumnat que assisteix aula d'acollida .....	28
5.4.4. Criteris derivació alumne/a en una UEC .....	29

5.4.5. Alumnat amb vulnerabilitat econòmica i/o social .....	31
5.4.6. Criteri barreja de grups .....	31
5.4.7. Criteri repetició de curs .....	32
5.4.8. Traspàs d'informació entre cursos i amb altres centres educatius .....	33
5.4.9. Alumnat absentista .....	34
5.4.10. Acollida alumnat de nova incorporació .....	35
5.4.11. Transició d'etapes .....	35
- Criteris generals per a la transició .....	35
- Fases de la transició entre etapes .....	36
- Transició de la llar d'infants a Educació Infantil .....	37
- Transició d'Educació Infantil a Primària .....	37
- Transició de Primària a Secundària (ESO) .....	38
<b>6. Treball en xarxa i centre educatiu .....</b>	<b>39</b>
<b>6.1. CAEI (comissió d'atenció a l'educació inclusiva) .....</b>	<b>39</b>
<b>6.2. Comissió social .....</b>	<b>39</b>
<b>6.3. Serveis educatius .....</b>	<b>40</b>
6.3.1. EAP .....	40
6.3.2. ELIC (equip de llengua, interculturalitat i cohesió social) .....	41
6.3.3. CREDA .....	41
6.3.4. CRETDIC .....	42
6.3.5. Comissió d'absentisme del districte .....	43
<b>6.4. serveis atenció a la infància i l'adolescència 44</b>	
6.4.1. CDIAP (centre de desenvolupament juvenil i atenció precoç) .....	44
6.4.2. CSMIJ (centre de salut mental infantil i juvenil) .....	45
6.4.3. SEAIA .....	46
6.4.4. Salut .....	46
<b>7. Projecte de convivència .....</b>	<b>47</b>
<b>7.1. Context i justificació .....</b>	<b>47</b>
<b>7.2. Normativa .....</b>	<b>49</b>
<b>7.3. Normes de convivència i d'organització .....</b>	<b>50</b>
<b>7.4. Principis que orienten l'acció .....</b>	<b>50</b>
<b>7.5. Missió i objectius generals del projecte de convivència .....</b>	<b>51</b>
7.5.1. Objectius generals .....	51
7.5.2. Objectius específics .....	51
<b>7.6. Valors i actituds .....</b>	<b>56</b>
7.4.1. Coordinador o coordinadora de coeducació, convivència i benestar emocional .....	56
7.4.2. Coeducació .....	58
- Coeducació àmbit centre .....	58
- Coeducació àmbit aula .....	60
- Coeducació àmbit entorn .....	60
7.4.3. Educació intercultural .....	61
- Educació intercultural àmbit centre .....	61
- Educació intercultural àmbit aula .....	63

- Educació intercultural àmbit entorn .....	64
7.4.4. Educació per la pau .....	65
Educació per la pau àmbit centre .....	66
Educació per la pau àmbit aula .....	67
- Educació per la pau àmbit entorn .....	68
7.4.5. Educació socioemocional .....	69
- Educació socioemocional àmbit centre .....	70
- Educació socioemocional àmbit aula .....	71
- Educació socioemocional àmbit entorn .....	71
7.4.6. Educar en el respecte .....	72
7.4.7. Educar en la gestió positiva dels conflictes .....	73
- Replantejament de conceptes clau .....	73
- Desenvolupament d'habilitats i competències .....	74
- Implementació de l'enfocament restauratiu global (ERG) .....	74
7.4.8. Principis i indicadors de viabilitat .....	75
- Educació en la gestió positiva dels conflictes - àmbit centre .....	75
- Educació en la gestió positiva dels conflictes - àmbit aula .....	77
Educació en la gestió positiva dels conflictes - àmbit entorn .....	77
7.4.9. Conflictes greus .....	78
- Conflictes greus - àmbit centre .....	79
- Conflictes greus - àmbit aula .....	80
- Conflictes greus - àmbit entorn .....	81
<b>7.7. Conductes contràries a les normes de convivència .....</b>	<b>81</b>
7.5.1 Procediments específics d'intervenció .....	81
<b>7.8. Servei de mediació .....</b>	<b>83</b>
<b>7.9. Comissió de convivència del consell escolar .....</b>	<b>85</b>
<b>ANNEX 1. necessitats de suport educatiu: indicadors .....</b>	<b>86</b>
<b>ANNEX 2. observació aula - signes d'alerta 3-6 anys .....</b>	<b>90</b>
<b>ANNEX 3. observació aula- signes d'alerta 6-16 anys .....</b>	<b>93</b>
<b>Bibliografia i webgrafia .....</b>	<b>96</b>

## 1. ESCOLA INCLUSIVA

---

Cada persona és única i irrepetible i, per tant, el fet d'educar comporta, per una banda, reconèixer que la diversitat és l'essència mateixa de la societat i, per l'altra, conèixer i comprendre les característiques i necessitats diverses dels alumnes. Per atendre aquesta diversitat cal impregnar amb aquesta idea la cultura de centre i proveir-lo dels suports personals, organitzatius, metodològics, materials i tecnològics adequats que assegurin la presència, la participació, l'aprenentatge i el progrés de tots i cadascun dels alumnes.

En les darreres dècades la neurociència i la psicologia (la teoria de les intel·ligències múltiples), entre d'altres, han aportat evidències i models que permeten orientar i revisar les polítiques, cultures i pràctiques educatives.

La planificació de l'atenció educativa a tot l'alumnat al centre, es basa en els principis següents:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots els alumnes.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne/a pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la coresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.
- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

La inclusió, implica un canvi en les expectatives d'aprenentatge de l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els uns dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats dels alumnes, a fi que tots tinguin l'oportunitat de participar, de ser valorats i d'assolir les finalitats de l'educació. És per tot això que l'escola inclusiva crea nous marcs de

convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social, i s'associa a una voluntat de canvi i d'innovació sostingudes.

L'educació inclusiva és un dret i un procés que es desenvolupa al centre, implicant tota la comunitat educativa., oposat als models anteriors d'exclusió i segregació. L'atenció a la diversitat de les necessitats educatives dels alumnes ha de plantejar-se des d'un model preventiu i global del centre, tot atenent a les necessitats de tots els alumnes, tant els que presentin necessitats educatives de suport, com els que no el precisen i els que tenen altes capacitats. En aquesta atenció a la diversitat està implicat l'equip directiu i tot el professorat del centre.

Seguint la "Guía para la educación inclusiva" de Booth i Ainscow (2015), la inclusió en educació significa:

1. posar els valors inclusius en acció,
2. incrementar la participació dels estudiants en els processos d'ensenyament-aprenentatge,
3. reduir l'exclusió, la discriminació i les barreres per a l'aprenentatge i la participació,
4. reestructurar la cultura de centre i les pràctiques per tal de respondre a la diversitat de l'alumnat que aprèn de manera diversa.

## 2. NORMATIVA D'APLICACIÓ

---

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació, exposa la necessitat d'adequar l'activitat educativa per atendre la diversitat dels alumnes i assolir una igualtat d'oportunitats més gran. El títol preliminar d'aquesta Llei inclou com un dels principis fonamentals del sistema educatiu català "la cohesió social i l'educació inclusiva com a base d'una escola per a tothom". El seu articulat recull que l'atenció educativa de tots els alumnes es regeix pel principi d'inclusió, i es defineixen els criteris d'organització pedagògica que han de facilitar l'atenció educativa de tots els alumnes i, en particular, d'aquells que poden trobar més barreres en l'aprenentatge i la participació, associades a les seves condicions personals o a la manca dels suports necessaris per promoure el seu èxit.

EL DECRET 150/2017, de 17 d'octubre de l'atenció educativa a l'escola en el marc d'un sistema educatiu inclusiu és el marc legal de referència a partir del qual es desenvolupa aquest pla.

*Aquest Decret estableix "l'atenció educativa a l'alumnat com el conjunt de mesures i suports destinats a tots els alumnes, amb la finalitat d'afavorir el seu desenvolupament personal i social i perquè avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu: (Cap 1, Art 1).*

DECRET 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica. En aquest Decret es defineix l'estructura del currículum, que inclou com a novetat les competències clau, els indicadors competencials al final de l'etapa, que constitueixen el perfil competencial de sortida, i els nous elements curriculars per al desplegament de les àrees i matèries: competències específiques, criteris d'avaluació, sabers i situacions.

### **3. ATENCIÓ EDUCATIVA A L'ALUMNAT**

---

Per orientar l'atenció educativa i organitzar les mesures i suports, l'escola parteix del model de Disseny Universal de l'aprenentatge (DUA):

#### **3.1. PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES DE COMPROMETRE'S**

##### **Donar opcions d'autoregulació:**

- Promoure expectatives i creences que fomentin la motivació.
- Facilitar estratègies i habilitats de superació i d'autoregulació emocional.
- Desenvolupar la reflexió en relació al propi progrés i l'autoavaluació.

##### **Donar opcions per mantenir l'esforç i la persistència:**

- Ressaltar la importància dels objectius.
- Variar el nivell de dificultat dels recursos que s'ofereixen per aconseguir els reptes.
- Impulsar la col·laboració i la comunicació.
- Incrementar els comentaris per afavorir la motivació i l'esforç necessari per seguir aprenent.

##### **Proporcionar oportunitats per a incrementar l'interès:**

- Potenciar l'elecció individual i l'autonomia.
- Informar i il·luminar la varietat, el valor i l'autenticitat de l'activitat.
- Minimitzar les causes que generen inseguretats i desmotivació.

#### **3.2. PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES DE REPRESENTACIÓ**

##### **Proporcionar opcions per a la comprensió:**

- Activar coneixements previs.
- Fomentar relacions entre idees principals.
- Proporcionar múltiples mitjans per a la visualització i manipulació de la informació.

- Potenciar la transferència i la generalització.

**Oferir diverses opcions de llenguatge, expressions matemàtiques i símbols:**

- Clarificar el vocabulari i els símbols.
- Explicar la sintaxi i l'estructura dels elements presentats.
- Proporcionar suport per interpretar el text, la notació matemàtica i els símbols.
- Promoure la comprensió de continguts a través de diverses llengües i formats.
- Proporcionar alternatives al text.

**Oferir diverses opcions per a la percepció:**

- Oferir opcions que permetin personalitzar la presentació del contingut.
- Alternar els mitjans d'informació auditiu i visual.
- Minimitzar les barreres per a la informació visual

**3.3. PROPORCIONAR MÚLTIPLES MANERES PER A L'ACCIÓ I EXPRESSIÓ**

**Proporcionar diverses opcions per a les funcions executives:**

- Donar suport perquè l'alumne estableixi de manera realista els seus objectius.
- Ajudar en la planificació i el desenvolupament d'estratègies.
- Proporcionar recursos i estratègies per gestionar la informació.
- Oferir instruments per evidenciar el progrés i la capacitat per autoavaluar-se.

**Oferir diverses opcions per a l'expressió i la comunicació:**

- Utilitzar múltiples mitjans per garantir la comunicació.
- Utilitzar diverses eines per a la construcció i composició.
- Oferir diversos nivells de suport per al desenvolupament de la pràctica.

**Proporcionar diverses opcions per a la interacció física:**

- Proporcionar diversos mètodes de resposta i navegació.
- Assegurar l'accessibilitat dels clics i les tecnologies de suport.

## 4. RESPOSTA A LA INTERVENCIÓ EDUCATIVA

---

El centre planifica les mesures i els suports educatius a partir de l'observació del progrés dels alumnes i de les seves necessitats, a fi de donar a cadascú la intensitat de suport adequada per millorar-ne el nivell competencial.

Les mesures per a l'atenció educativa són les accions i actuacions organitzades pels centres destinades a reduir les barreres de l'entorn educatiu que poden obstaculitzar el progrés de tots els alumnes, a prevenir les dificultats d'aprenentatge i assegurar un millor ajustament entre les capacitats dels alumnes i el context d'aquest aprenentatge.

Els suports són els recursos personals, materials i tecnològics i els ajuts contextuais i comunitaris que els centres utilitzen per aconseguir que les mesures planificades siguin efectives i funcionals.

El model de resposta educativa ha d'estar estructurat i ser sistèmic per donar resposta a les necessitats de tot l'alumnat a partir de:

- atenció educativa de qualitat a tot l'alumnat
- establir un sistema d'avaluació universal, per tal d'identificar les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat, proporcionat mesures i suports adequats i efectius per garantir el progrés de tot l'alumnat.
- avaluar l'efectivitat de la intervenció a partir del progrés de l'alumnat per introduir modificacions i millorar la qualitat de la proposta educativa.

Cal centrar-se en la interacció de l'alumnat amb el context d'aprenentatge, el currículum i les metodologies, per donar una millor resposta a les seves necessitats. Per assolir aquest objectiu cal planificar les intervencions, les mesures i els suports, tant pel que fa als aprenentatges com a la regulació del comportament.

#### **4.1. MESURES I SUPORTS**

##### **4.1.1 MESURES I SUPORTS UNIVERSALS:**

Són accions i pràctiques, de caràcter educatiu preventiu i proactiu. S'adrecen a tots els alumnes i les aplica tot l'equip docent amb el suport de la comunitat educativa.

- Permeten flexibilitzar el context d'aprenentatge.-
- Proporcionen estratègies per minimitzar les barreres d'accés.
- Garanteixen l'aprenentatge significatiu.
- Garanteixen la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa.

Els apliquen tots els professionals del centre de manera coordinada i corresponsable.

##### **4.1.2. MESURES I SUPORTS ADDICIONALS**

Les mesures i els suports addicionals permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar d'alguns alumnes.

Aquestes mesures han de vincular-se a les mesures i els suports universals previstos al centre i cercar la màxima participació en les situacions educatives del centre i de l'aula.

El centre determina les mesures i els suports addicionals a partir de la detecció de les necessitats dels alumnes per part del tutor/a i l'equip docent, i aquests es coordinen a través de la Comissió d'Atenció a l'Educació Inclusiva.

La concreció de les mesures queda recollida en els documents del centre, programacions d'aula i si és necessari en els plans individualitzats.

És responsabilitat de l'equip docent aplicar aquestes mesures i suports orientats per la CAEI, mestres d'orientació educativa i de l'aula d'acollida. .

Són mesures addicionals, l'aula d'acollida, els hospitals de dia per adolescents, l'atenció domiciliària, entre d'altres.

##### **4.1.3. MESURES I SUPORTS INTENSIVS**

Les mesures i els suports intensius són específics per als alumnes amb necessitats educatives especials, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la

resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.

Les mesures i els suports intensius es proposen a partir de l'avaluació psicopedagògica que fonamenta el dictamen d'escolarització o l'informe de reconeixement de necessitats educatives especials elaborat per l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), en col·laboració amb els mestres i el professorat del centre, els pares o tutors legals i l'alumne i, si escau, altres especialistes.

L'aplicació de mesures i suports intensius comporta l'elaboració prèvia d'un pla de suport individualitzat (PSI), en el qual s'han de concretar els objectius, els professionals implicats que s'han de coordinar, les adaptacions metodològiques i els indicadors de seguiment del progrés que permetin avaluar-ne l'eficàcia i fer-hi els reajustaments necessaris.

Les mesures i els suports són aplicats pels docents especialistes i el personal d'atenció educativa en coordinació amb l'equip docent, i, si escau, amb els serveis educatius i altres agents de l'entorn, sota la supervisió de la direcció del centre.

Són mesures de suport intensiu el pla de suport individualitzat, les UEC, aules SIEI, suport de serveis externs com: CREDA, CRETIC, CEEPSIR, entre d'altres.

## **4.2. ORGANITZACIÓ AL CENTRE**

### **4.2.1. MESURES I SUPORTS UNIVERSALS**

Al nostre centre aquestes mesures es concreten en un conjunt de metodologies educatives que faciliten l'aprenentatge personalitzat de tot l'alumnat, sempre dissenyades des de la mirada del Disseny Universal per l'Aprenentatge (DUA):

#### **DOCÈNCIA COMPARTIDA**

La docència compartida promou:

- L'atenció a la diversitat dins de la mateixa aula i en el mateix grup de companys (i generar suports universals).
- L'aprenentatge entre iguals: entre l'alumnat i els docents i entre docents.

- La interacció entre l'alumnat, entre alumnat i docents i entre docents.
- La prioritització de metodologies d'ensenyament on l'alumnat té un paper actiu i que deixen de banda les classes de tipus més expositiu.

Alguns aspectes a tenir en compte seran:

- Tots els docents del centre com a recurs universal de docència compartida.
- Flexibilitzar l'organització horària per realitzar la docència compartida.
- Planificar les hores de docència compartida responant a les necessitats d'atenció de l'alumnat, variant aquesta planificació cada curs , depenent de la diversitat de les aules.
- Determinar un espai per a la coordinació, planificació, innovació, cooperació i avaluació formadora i formativa dels diferents docents que fan docència compartida.

### **TREBALL PER PROJECTES**

A totes les etapes es desenvolupen projectes per tal d'oferir a l'alumnat una metodologia que comporta que l'alumne/a sigui protagonista del seu aprenentatge amb el o la docent com acompanyant regulant , preguntant, etc.

- tasques contextualitzades
- treball competencial i significatiu

Es parteix d'un problema o centre d'interès negociat amb l'alumnat a partir del qual es construeixen nous aprenentatges tot partint dels coneixements previs. Aquesta manera de treballar requereix una feina sistemàtica, científica, reflexiva, interpretativa i metacognitiva. Al llarg del projecte l'alumnat es fa preguntes, investiguen, relacionen conceptes i reflexionen sobre el seu propi coneixement i manera d'aprendre. A la nostra escola aquesta mesura suposa una adequació d'espais i recursos humans.

### **ESPAIS D'APRENTATGE / AMBIENTS**

Són diferents espais d'aprenentatge, de relació i comunicació on, a partir de diferents propostes, els infants poden actuar, observar, experimentar, construir, inventar, imaginar, compartir, relacionar-se, emocionar-se i interactuar amb els altres. Aquesta manera flexible de treballar respon a la necessitat que mostren els

aprenents en el moment de jugar, compartir, aprendre i relacionar-se amb la finalitat de donar resposta als seus interessos i necessitats, així com respectar els diferents ritmes d'aprenentatge.

Tenen com a objectiu:

- Potenciar la comunicació, el llenguatge oral espontani i ampliar el vocabulari.
- Afavorir les relacions socials i de convivència.
- Desenvolupar els hàbits socials; compartir espais, jocs, joguines, propostes i posar-se d'acord els uns amb els altres; establir normes de comportament i de gestió de la situació de joc/aprenentatge... Aprendre dels companys/es, no només dels referents adults.
- Oferir un espai d'aprenentatge amb propostes diversificades on investigar, observar, manipular... de manera constant i lliure.
- Expressar els seus sentiments, emocions i sensacions de forma espontània.
- Respectar les persones i els materials.

A l'escola es duen a terme a totes les etapes.

Una altra situació és l'entrada relaxada que es fa a educació infantil i cicle inicial de primària. Es tracta d'una proposta pedagògica amb un escenari d'aprenentatge, de comunicació i de relació on els infants interactuen i experimenten lliurement amb diferents propostes.

Implica:

- Un canvi metodològic amb l'objectiu d'afavorir una incorporació progressiva a l'escola i al canvi d'etapa.
- Aprofita la motivació dels alumnes a l'hora d'aprendre manipulant, desenvolupant estratègies.
- Es realitza a l'entrada dels alumnes a l'aula d'una manera relaxada, sense presses, donant espai al diàleg entre iguals i amb els mestres.
- S'ofereixen uns materials atractius que convidin els alumnes a manipular i a aprendre de manera autònoma els continguts que s'aniran treballant a les diferents àrees d'aprenentatge.

### **APRENTATGE ENTRE IGUALS: APADRINAMENT LECTOR**

Es basa en la creació de parelles d'alumnes d'edats diferents edats amb una relació asimètrica i un objectiu comú que s'assoleix a través de l'establiment d'unes activitats planificades pels docents. En aquest cas es fan a primària per afavorir l'hàbit lector, on l'alumnat de cicle superior ajuda a l'alumnat de cicle inicial a llegir i comprendre el que llegeixen.

Suposa una estratègia útil en l'atenció a tot l'alumnat en tant que activa la capacitat mediadora per donar-se suport en el moment d'aprendre i treu profit dels diferents nivells competencials.

Aporta múltiples beneficis:

- Afavoreix la motivació
- Enforteix relacions
- Desenvolupa habilitats socials
- Ajuda a comprendre als altres i aprendre junts
- Millora l'empatia,... entre d'altres.

### **ACCIÓ TUTORIAL**

L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives que contribueixen, amb la col·laboració de la família, al desenvolupament personal dels alumnes, al seguiment del seu procés d'aprenentatge i a l'orientació escolar, acadèmica i professional per tal de potenciar la seva maduresa, autonomia i presa de decisions coherents i responsables, de manera que tots els alumnes aconseguixin un major i millor creixement personal i integració social. L'acció tutorial compartida implica una major relació i cooperació entre la família i el tutor en l'acompanyament i seguiment de l'alumne.

Les pautes a seguir al centre en relació a aquest aspecte estan recollides en el pla d'acció tutorial.

### **APRENTATGE COOPERATIU**

Aquesta metodologia afavoreix la construcció del coneixement, l'adquisició de competències comunicatives i habilitats socials mitjançant la participació activa de l'alumnat. La cooperació optimitza l'aprenentatge propi i des altres i estimula la reflexió, l'esperit crític i la capacitat de resoldre situacions diverses entre iguals.

Per dur a terme el treball cooperatiu cal:

- Preparar bons materials d'informació i consulta, activant coneixements previs i presentant objectius que es volen aconseguir.
- Distribuir tasques i rols dins el grup per tal que tots els components puguin participar.
- Instruments d'avaluació adients.
- Que el docent tingui un paper dinamitzador, mediador i facilitador de recursos per aconseguir una veritable transferència de responsabilitats, del docent a l'alumnat i una autogestió del grup.

### **ABP ( Aprenentatge Basat en Problemes)**

Estratègia d'ensenyament basada en l'estudi de situacions del món real, contextualitzades i significatives, que a partir de recursos, pautes i orientacions proporcionades als aprenents pretén promoure aprenentatges conceptuals i capacitat per resoldre problemes.

L'objectiu és acompanyar l'alumnat a desenvolupar habilitats cognitives com l'anàlisi, l'argumentació i la resolució de problemes. També promou les habilitats interpersonals i socials, com la comunicació i la cooperació.

### **APS ( Aprenentatge servei)**

L'aprenentatge servei és una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulats en el qual els participants es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. L'aprenentatge servei és, doncs, un projecte educatiu amb utilitat social.

La relació circular que s'estableix entre l'aprenentatge i el servei genera una nova realitat que intensifica els efectes de cadascun per separat. L'aprenentatge millora el servei a la comunitat, perquè aquest guanya en qualitat, i el servei dona sentit a l'aprenentatge, perquè allò que s'aprèn es pot transferir a la realitat en forma d'acció.

### **ORGANITZACIÓ ESPAIS I HORARIS**

L'organització flexible de l'horari del centre és una de les mesures que ens permet donar una resposta educativa més personalitzada a tot l'alumnat, com a

protagonista actiu del seu aprenentatge, i fomentar l'autonomia i l'aprenentatge competencial. Aquesta flexibilització ens ajuda a poder fer canvis organitzatius que s'adaptin al context sempre que sigui necessari.

L'equip docent, a l'inici del curs, ha de repensar i planificar els espais, tant els interiors com els exteriors del centre educatiu, per garantir i millorar la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa, i comptar amb l'opinió de l'alumnat perquè es vinculi amb l'organització d'aquests espais perquè siguin generadors d'aprenentatges significatius.

### **GESTIÓ D'AULA**

La gestió d'aula és un procés que implica planificació, seguiment i avaluació de la tasca de l'equip docent en referència a:

- L'atenció educativa de tot l'alumnat donant resposta a la variabilitat en l'aprenentatge ("com aprenem?") i respectant els diferents ritmes, les capacitats i les habilitats de cadascú, considerant que tots aprenem de manera diferent.
- L'ús del temps, l'espai i els recursos dels quals disposa de manera eficaç. El treball dels valors, les dinàmiques i les relacions per una bona convivència.
- L'avaluació dels resultats de la tasca realitzada i la introducció de millores.

Per tal d'aconseguir una bona gestió d'aula, cal treballar de manera sistemàtica els hàbits necessaris que afavoreixen l'autonomia i generar un clima de convivència positiva, dos aspectes necessaris per a l'adquisició dels aprenentatges. El treball dels hàbits ha de ser una constant al llarg de totes les etapes educatives.

En relació amb l'aprenentatge autònom, l'equip docent ha de vetllar per:

- Ajudar l'alumnat a ser conscient dels seus projectes personals i interessos, així com de la relació entre l'ús de mitjans adients i l'assoliment d'objectius.
- Crear situacions d'aprenentatge interessants, autèntiques i multidisciplinàries, que siguin viscudes per l'alumnat com a reptes.
- Afavorir que l'alumnat se senti competent, aprofiti el seu potencial i sàpiga gestionar els errors com a procés per a la millora del seu propi aprenentatge.

## **4.2.2. MESURES I SUPORTS ADDICIONALS**

### **AULA D'ACOLLIDA**

L'aula d'acollida és un mètode educatiu per a donar resposta a les necessitats de l'alumnat nouvingut. Aquesta eina facilita l'atenció personalitzada i adequada per a aquest tipus d'alumnat. Aquesta estructura organitzativa garanteix l'adquisició d'una competència lingüística per part de l'alumnat, i ofereix un currículum adaptat per tal que aquest es vagi integrant a les aules ordinàries, vetllant, també, per les seves necessitats emocionals i personals. És un recurs obert perquè facilita l'acollida de l'alumnat nouvingut amb la resta de companys i companyes en un context d'educació inclusiva i potencia l'aprenentatge de la llengua.

L'alumnat ha de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la incorporació total d'un alumne o una alumna a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

És un recurs flexible perquè respon a les necessitats d'aprenentatge i d'acollida de l'alumnat.

### **HOSPITAL DE DIA PER A ADOLESCENTS**

Els Hospitals de dia per a adolescents són unitats assistencials d'hospitalització parcial on s'hi engloben diferents recursos terapèutics i educatius que permeten atendre adolescents en situació de crisi, quan no és possible fer-ho en règim ambulatori. Aquest tipus d'assistència, integrada en la comunitat, possibilita a l'adolescent mantenir els seus vincles familiars i socials.

Funcions:

- Elaborar i aplicar el programa terapèutic individual de cada noi/a juntament amb la resta de l'equip.
- Concretar el pla de treball de l'alumne/a d'acord amb el centre educatiu per tal que aquest/a pugui mantenir la vinculació amb el seu centre, tant com sigui possible, i fer el seguiment del seu progrés.
- Coordinar-se amb els centres educatius, els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) i la Inspecció d'Educació.

- Orientar l'alumnat en la continuïtat dels estudis o en el món laboral i fer-ne l'acompanyament a l'hora de l'alta, en coordinació amb l'EAP i els professionals de l'Hospital de dia.

Coordinació:

L'escola es coordina amb l'Hospital de Dia de referència (Hospital del Mar) per fer el seguiment dels casos de l'alumnat que rep el suport. Aquesta coordinació es concreta en:

- pla de treball de l'alumne/a, tot mantenint la vinculació al centre
- seguiment amb EAP i inspecció educativa
- orientació a l'alumnat en la continuïtat dels estudis o en el món laboral, acompanyant quan té l'alta hospitalària.

Altres mesures com l'atenció domiciliària i la diversificació curricular no s'implementen actualment al centre.

#### **4.2.3. MESURES I SUPORTS INTENSIVS**

##### **UEC (Unitat d'escolarització compartida)**

Les UEC tenen com a finalitat complementar l'atenció educativa que ofereixen els centres educatius, afavorir l'assoliment de les competències de l'etapa de l'ESO i vetllar per la continuïtat formativa dels i les alumnes amb una metodologia flexible, motivadora i personalitzada per retornar-los la confiança en les possibilitats d'èxit personal i evitar l'abandonament escolar.

Aquesta mesura va adreçada a alumnes que compleixin els requisits següents:

- Alumnes amb necessitats educatives derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals especialment desfavorides, amb risc d'abandonament escolar prematur i/o d'exclusió social.
- Alumnes matriculats a tercer o quart d'ESO. Excepcionalment, es poden atendre alumnes matriculats a segon d'ESO que repeteixin o hagin repetit algun curs anteriorment.

## **SUPORT AUDICIÓ I LLENGUATGE DEL CREDA**

intervenció es concreta en tres grans àmbits: alumnat i famílies; centres i professorat; zona educativa.

Derivació alumnat al CREDA:

- Avaluació del professorat que treballa amb l'alumne/a
- Acord CAEI
- Derivats per l'EAP de la zona a través d'un full protocol·litzat de demanda amb les dades pertinents per valorar la idoneïtat i característiques de l'alumnat pel qual se sol·licita atenció logopèdica.

Coordinació periòdica amb la logopeda del CREDA, EAP i tutor/a de l'alumnat per valorar evolució dels objectius de llenguatge i revisió si s'escau del pla de suport individualitzat.

## **SIEI (suport intensiu a l'educació inclusiva)**

L'aula SIEI és una dotació extraordinària de professionals, com a recursos intensius per atendre els alumnes amb necessitats educatives especials que ho necessitin.

El SIEI és un recurs per al centre, que se suma als suports universals i addicionals per a la inclusió. S'adreça als alumnes amb necessitats educatives especials derivades de limitacions molt significatives, tant en el funcionament intel·lectual com en la conducta adaptativa, els quals requereixen al llarg de tota l'escolaritat mesures i suports intensius per poder relacionar-se, participar i aprendre.

L'atenció dels alumnes que reben aquest suport és responsabilitat de tot l'equip docent i en concret del tutor del grup de referència, l'alumne ha d'anar al seu grup de referència, i és aquest espai que ha d'adaptar-se a la necessitat de l'alumne

Proposta d'escolarització:

- Respon a l'informe de reconeixement de necessitats específiques de suport educatives elaborat per l'EAP per als alumnes escolaritzats des de de 2n cicle d'educació infantil fins 4rt ESO, al llarg de l'escolarització i en qualsevol etapa.

Documentació administrativa i expedient acadèmic dels alumnes:

- Els alumnes que reben el suport SIEI han disposar del dictamen i/o informe de reconeixement de necessitats educatives especials elaborat per l'EAP i el

- Pla de suport individualitzat (PSI). La documentació administrativa restant serà la mateixa per a la de l'alumne en general.

Avaluació:

- Els alumnes amb suport SIEI disposen d'un pla de suport individualitzat i han de ser avaluats, en les comissions d'avaluació del seu grup-classe o grup d'alumnes, en referència als criteris d'avaluació descrits en el seu PSI.

### **PLA DE SUPORT INDIVIDUALITZAT (PSI)**

El pla de suport individualitzat és el document que recull les valoracions i la presa de decisions dels equips docents, amb la participació de la família i de l'alumne o alumna, sobre la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a situacions singulars de determinats alumnes en tots els contextos en què es desenvolupa el projecte educatiu.

Forma part de l'expedient acadèmic de l'alumne/a, com punt de partida per a l'elaboració del PSI del curs següent, i veure l'evolució de la proposta educativa i les mesures i suports adoptats al llarg de la seva escolaritat.

Procés d'elaboració:

- Identificar les necessitats educatives, conjuntament amb l'equip docent, l'alumne o alumna i la família.
- Revisar la idoneïtat de les mesures i suports universals i addicionals que s'estiguin aplicant.
- Proporcionar la informació recollida a la CAEI, que valora la proposta i aprova l'elaboració si escau.
- Informar l'alumne o alumna i la família de la proposta de PSI.

El PSI s'ha d'elaborar en el termini màxim de dos mesos:

- Des de l'inici del curs acadèmic.
- Des del moment en què la CAEI en determini la necessitat.
- Des de la incorporació de l'alumne o alumna per trasllat de centre i/o perquè s'incorpora tardanament al sistema educatiu.

Una vegada aprovada l'elaboració del PSI, i havent estat informats l'alumne o alumna i la família, el tutor o tutora serà el responsable de coordinar l'elaboració del PSI i de fer-ne el seguiment, amb la col·laboració de l'equip docent.

**Avaluació:**

- Els referents de l'avaluació són els criteris establerts en el seu pla.

Al segon cicle d'**Educació Infantil** :

- Cal informar a les famílies del procés evolutiu de l'infant, cal fer com a mínim una entrevista personal al llarg del curs.
- Cal lliurar un informe qualitatiu escrit abans de finalitzar el segon trimestre.

A l'educació bàsica, cada centre ha d'elaborar un model propi d'informe d'avaluació qualitatiu escrit, que emet l'equip docent després de cada sessió d'avaluació, trimestralment com a mínim.

En el cas de l'alumne o alumna amb PSI, és especialment important que a l'informe d'avaluació es faci constar explícitament els criteris d'avaluació a partir dels quals se l'està avaluant i, si és el cas, quines àrees o matèries no s'avaluen.

Excepcionalment, a l'**Educació Primària**, per a aquells alumnes de procedència estrangera que s'incorporen al sistema educatiu a Catalunya per primera vegada durant el segon o el tercer trimestre del curs escolar i que no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials a Catalunya, es pot prendre la decisió temporal de no avaluar algunes de les àrees.

Excepcionalment, a l'**Educació Secundària Obligatòria**, el pla de suport individualitzat pot comportar la no qualificació de manera temporal d'algunes matèries. En aquest cas, s'hi han de concretar les raons i la durada d'aquesta mesura provisional i extraordinària.

Els informes d'avaluació trimestrals per a les famílies tenen la finalitat de:

- Informar de la progressió en els aprenentatges de les diferents àrees o matèries.

- Reflectir els resultats obtinguts en el procés d'aprenentatge de l'alumne o alumna, així com els aspectes acadèmics, personals i evolutius que es considerin oportuns.
- Compartir les mesures i els suports d'atenció educativa que s'hagin adoptat o que es prevegin adoptar.

Per l'alumnat amb PSI es prenen com a referents les competències i els criteris d'avaluació establerts en el seu PSI per a l'obtenció del títol, de la qual cosa han de ser coneixedors l'alumne/a i la família. En cap cas aquesta situació i les mesures i suports que se'n derivin poden suposar un obstacle per obtenir-lo.

### **FISIOTERAPEUTA DE L'EAP**

Quan un alumne/a presenta una discapacitat motriu, s'exposa el cas a la CAEI i es deriva al servei de fisioteràpia de l'EAP.

Aquest servei realitza la valoració motriu d'un/ alumne/a amb necessitats educatives especials per tal d'establir el seu grau d'afectació, mitjançant una exploració motriu i la posterior presa de decisions sobre quines són les eines més adequades per a què l'alumne pugui accedir al currículum.

EL fisioterapeuta de l'EAP col·labora amb el centre en :

- Definició dels objectius que l'alumne pot assolir a curt termini.
- Elaboració del programa de rehabilitació / recuperació per a cada alumne.
- planificació del control postural en totes les activitats que es desenvolupin en el centre educatiu.
- Disseny de les adaptacions que requereixi l'alumne/a amb disminució motriu.
- Confecció d'algunes ortesis.

## 5. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS DE SUPORT EDUCATIU DE L'ALUMNAT

---

### **5.1. AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA**

L'avaluació psicopedagògica implica identificar i avaluar les necessitats educatives de l'alumnat. Serveix per identificar les barreres que l'alumne/a troba en els contextos d'aprenentatge i vida en el centre educatiu, i per identificar els factors en els que cal incidir per potenciar i estimular el seu aprenentatge i desenvolupament personal i proposar mesures i suports.

És un procés que s'inicia a partir de la demanda de detecció de necessitats de suport educatiu d'un alumne, que es duu a terme en el context educatiu, amb la col·laboració dels docents i d'altres agents educatius implicats.

L'avaluació psicopedagògica la realitza l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o l'orientador de centre, o bé tots dos de forma conjunta, i compta amb la col·laboració, la complicitat i el consentiment de la família i del mateix alumne.

És important diferenciar l'avaluació psicopedagògica d'altres tipus de diagnòstic que es realitzen en altres contextos professionals. La finalitat prioritària de l'avaluació psicopedagògica és aportar informacions que serveixin per prendre decisions de millora per respondre a les necessitats educatives de l'alumnat.

L'avaluació psicopedagògica, es realitza a partir de l'anàlisi i la recollida d'informació rellevant sobre el funcionament de l'alumne en interacció amb el context educatiu i sobre la interpretació dels diferents components i sistemes –alumnat, família, centre i entorn– que intervenen en el procés educatiu i d'aprenentatge.

Aquesta recollida i anàlisi d'informació comprèn:

- Informació rellevant sobre el desenvolupament personal i social de l'alumne, la seva capacitat de comunicació i de relació amb els altres, i el nivell d'assoliment de les competències bàsiques, amb la utilització d'una varietat d'eines qualitatives i participatives.
- L'evolució escolar, la intensitat de les mesures i els suports rebuts, i les orientacions per planificar la resposta educativa.

- Les avaluacions, diagnòstics i orientacions dels equips destinats a l'atenció als infants i adolescents i d'altres professionals col·legiats.
- La interpretació de les dades recollides.
- La reflexió conjunta amb els professionals (en el marc de la CAEI), la família i l'alumne, si l'edat ho permet, per construir la resposta educativa en col·laboració i coresponsabilitat.
- Formen part del procés d'avaluació psicopedagògica totes les actuacions vinculades a la devolució, al contrast de tot allò que s'ha valorat i recollit amb tots els agents implicats, el centre, la família i l'alumne.

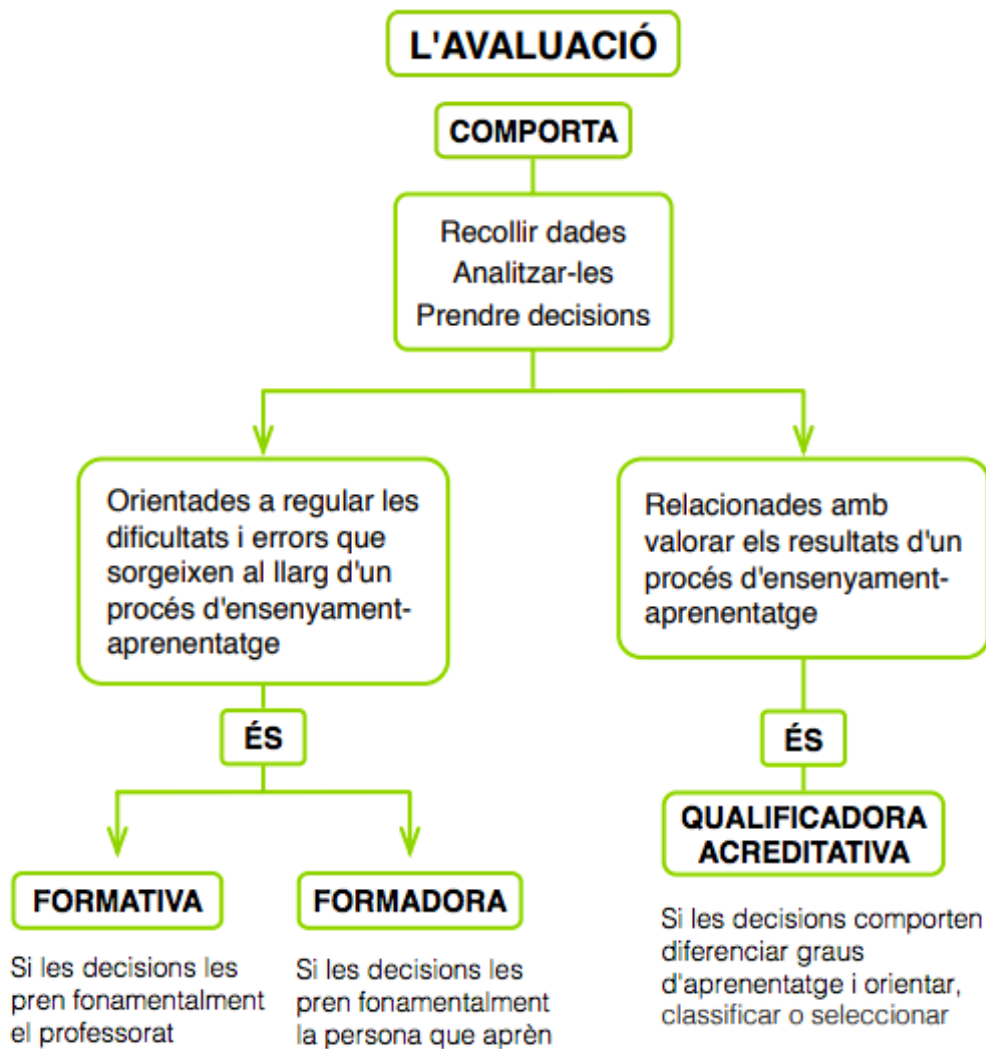
## **5.2 AVALUACIÓ FORMATIVA I FORMADORA**

L'avaluació és una part integrant del procés d'aprenentatge de tot alumne/a. Té una funció reguladora de tot el procés, ja que permet al docent decidir i adaptar les estratègies pedagògiques a les característiques de cadascun dels alumnes i constatar-ne el progrés a mesura que avança en els aprenentatges.

L'avaluació entesa com una mesura i suport universal ha de facilitar la millora dels aprenentatges de tot l'alumnat en totes les etapes educatives i, per aquest motiu, ha de ser global, contínua, formativa i formadora.

Perquè sigui una veritable mesura i suport universal, es perfila com un procés que:

- Reconeix la variabilitat de l'aprenentatge de l'alumnat.
- Facilita accions per a la motivació i el compromís, la representació i l'acció i expressió.
- És una part més del procés per a la millora de l'aprenentatge.
- Fomenta la interacció i la comunicació constant entre aprenents i docents.
- Proporciona elements i oportunitats d'autoregulació (aprendre a aprendre).
- Ha de promoure l'autoregulació i la coavaluació procurant diferents formats avaluatius, així com diversificar opcions i expressions a partir d'un disseny universal pensat i creat perquè tot l'alumnat se senti capaç i segur.



L'avaluació implica:

- La reacció o retroalimentació
- La metacognició
- Compartir objectius i criteris d'avaluació amb l'alumnat
- Autoavaluació i Coavaluació.
- 

L'escola ha de tenir present la influència del sistema familiar en la vida de l'alumnat és essencial per poder acompanyar-lo. Cal compartir l'avaluació de l'alumne o alumna amb el pare, mare o tutor/a, per afavorir la implicació, el compromís i la corresponsabilitat en el procés educatiu, i així poder establir unes línies conjuntes d'actuació.

### **5.3 TIPUS D'INSTRUMENTS D'AVUACIÓ**

- Carpetes d'aprenentatge o portafolis, que facilita a l'aprenent fer evident què ha après i com al llarg d'un període de temps.
- Organitzadors gràfics:
  1. Base d'orientació, que mostra la seqüència ordenada d'accions per resoldre un problema.
  2. Mapes conceptuais, representació gràfica de la informació que permet l'organització i la disposició dels coneixement
  3. d'un tema.
  4. Línies del temps, gràfics que ens permeten representar períodes històrics o successos.
- Rúbrica és un instrument d'avaluació formativa que consta d'una taula de doble entrada. En un dels eixos, s'especifiquen els criteris d'avaluació de realització de les tasques i, en l'altre, els criteris d'avaluació dels resultats, en diferents categories de qualitat.
- Diari d'aula, que permet afavorir l'avaluació formativa mitjançant un recull i reflexió de cada activitat realitzada en forma de diari.

### **5.4 ORGANITZACIÓ AL CENTRE**

#### **5.4.1. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS DE SUPORT EDUCATIU**

1. A totes les etapes, especialment a educació infantil, entrevistes inicials amb les famílies i informes de serveis externs.
2. Informes de traspàs d'inici de curs dels alumnes nous a les etapes d'educació primària i ESO
3. Reunió periòdica amb els mestres tutors per fer seguiment de l'evolució del grup classe i detecció dels alumnes que poden precisar de suport educatiu.
4. La detecció es fa a partir dels indicadors que es recullen en els annexos 1,2,3 per a cadascuna de les etapes educatives.
5. Anàlisi de les actes de les juntes d'avaluació i valoració de les mesures de suport educatiu necessàries per l'alumne/a.
6. Les necessitats educatives detectades s'avaluen a la CAEI.

7. No cal que l'alumne/a tingui un diagnòstic concret per aplicar les mesures i suports necessaris (adaptacions metodològiques, PSI curricular, treball tutorial, gestió d'aula, suports ....).

<b>ACTUACIONS</b>	<b>RESPONSABLE</b>	<b>TEMPORALITZACIÓ</b>	<b>INDICADORS</b>
Entrevista inicial amb pares d'alumnes (pla d'acollida)	Tutor/a i DO	Inici de curs	Entrevistes realitzades
Entrevistes amb professionals externs ( EAP,CDIAP, altres...) si s'escau	DO	Tot el curs	Entrevistes realitzades
Traspàs d'informació d'alumnes d'altres centres	DO	Tot el curs	Entrevistes realitzades
Observació a l'aula ANNEX 1,2,3	Tutor /a	Tot el curs	Casos derivats
Derivació al DO de casos nous detectats .	Tutor /a	Tot el curs	Casos derivats
Anàlisi dels casos	Equip docent /CAEI/ EAP	Tot el curs	Casos analitzats
Derivació a serveis externs si s'escau	DO	Tot el curs	Derivacions realitzades

#### **5.4.2. CRITERIS ALUMNAT QUE HA DE TENIR PSI (PLA DE SUPORT INDIVIDUALITZAT)**

1. Els alumnes que presenten necessitats educatives especials.
2. Els alumnes nouvinguts que s'incorporen tardanament al sistema educatiu a Catalunya.
3. Els alumnes que ja no assisteixen a l'aula d'acollida, però que reben suport lingüístic i social per seguir el currículum amb el seu grup classe.
4. Els alumnes que estan atesos en centres del Departament de Salut, en centres de justícia juvenil del Departament de Justícia, Drets i Memòria, o en centres de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, i no poden assistir als centres educatius regularment.
5. Els alumnes als quals es redueix la durada dels estudis en qualsevol etapa.
6. Els alumnes que cursen simultàniament Educació Secundària Obligatòria i altres ensenyaments de música o dansa, o que cursen Educació Secundària Obligatòria i tenen una dedicació significativa a l'esport.
7. Sempre que, en el pas de l'educació primària a l'educació secundària, l'EAP ho hagi fet constar en l'informe de l'EAP de reconeixement de necessitats específiques de suport educatiu.
8. Excepcionalment, aquells alumnes que per assolir les competències bàsiques requereixin mesures addicionals.
9. Els alumnes sobre els quals s'hagi pres la decisió d'avaluar-los amb criteris d'avaluació inferiors o superiors als del nivell que els correspon.

#### **5.4.3. CRITERIS ALUMNAT QUE ASSISTEIX AULA D'ACOLLIDA**

L'aula d'acollida atén a alumnes des de 3r de primària a 4t ESO. Excepcionalment si hi ha barrera idiomàtica i els / les alumnes fa poc que han arribat a Catalunya s'atén a alumnes del primer cicle de primària.

Els criteris per assignar als alumnes a l'aula són:

- Alumnes que porten menys de dos anys a Catalunya i que s'han incorporat al centre, no coneixen la llengua catalana o en d'altres casos cap llengua romànica.

- Els / les alumnes poden romandre fins a dos anys en l'aula d'acollida. Excepcionalment els alumnes de llengua no romànica poden estar tres cursos.
- Tots els alumnes tenen un pla de suport individualitzat, elaborat per la mestra d'acollida en col·laboració amb el mestre/a tutor/a.
- Durant el primer semestre s'elaboren informes qualitius sobre l'avenç de l'alumnat.

#### **5.4.4. CRITERIS DERIVACIÓ ALUMNE/A EN UNA UEC**

Per prendre la decisió de derivar a un alumne/a cal valorar a la CAEI:

- Anàlisi de les actes de les juntes d'avaluació
- Valoració d'altres mesures alternatives
- Anàlisi dels dictàmens i informes complementaris de l'EAP.
- Anàlisi dels expedients disciplinaris incoats
- Proposta de la Junta d'Avaluació d'aplicar les mesures extremes disponibles al centre.

Els criteris prioritaris a l'hora avaluar i decidir quins alumnes són susceptibles de rebre mesures d'atenció a la diversitat més específiques són:

- Que l'alumne/a presenti necessitats educatives especials al llarg de la seva vida escolar.
- Que manifesti important retard en les àrees instrumentals.
- Que mostri problemes per mantenir l'esforç i l'atenció.
- Que es pugui constatar que la seva inadaptació al medi escolar es deriva de factors com els següents:
  1. Condicions personals de discapacitat i/o de condicions sociofamiliars desfavorides
  2. Dificultats en relació amb l'entorn (caràcter i personalitat asocial)
  3. Comportament reiteradament pertorbador
  4. Necessitat d'una metodologia manipulativa per accedir al currículum i vinculada a la realitat propera de l'alumne/a, que cerca els resultats pràctics i de forma immediata

Derivació:

La proposta de derivació, és responsabilitat del director o directora del centre educatiu.

Procediment:

- Proposta escrita del tutor o tutora a la Comissió d'Atenció Educativa inclusiva.
- Si la proposta és acceptada, el director o directora del centre la trasllada al director o directora de serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, juntament amb un informe de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) en col·laboració, si escau, de l'especialista d'orientació educativa, i l'acord signat dels pares, mares o tutors o tutores legals de l'alumne o alumna.
- El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, trasllada la documentació que proporciona el centre educatiu a la Inspecció d'Educació.
- La Inspecció d'Educació emet un informe valoratiu sobre aquesta proposta i trasllada l'expedient complet al director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, a l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona.
- El director o directora dels serveis territorials o, a la ciutat de Barcelona, l'òrgan competent del Consorci d'Educació de Barcelona, resol motivadament la proposta a partir dels informes esmentats i de la disponibilitat de places de les UEC i tramet còpies autenticades d'aquesta resolució al director o directora del centre educatiu on està matriculat l'alumne o alumna i a la persona responsable de la UEC on s'ha fet la derivació.

Els informes que elabora el tutor o tutora de l'alumne o alumna en el centre educatiu de procedència han de contenir:

- Els motius pels quals el tutor o tutora proposa l'escolarització en una UEC.
- Les actuacions prèvies a la proposta que s'han portat a terme al centre educatiu a fi de donar resposta educativa a les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumne o alumna.
- Les potencialitats i els interessos de l'alumne o alumna.
- Un document signat pels pares, mares o tutors o tutores legals, en què consti que han estat informats i que estan d'acord amb la mesura proposada.

Els informes de l'EAP han de contenir:

- Una valoració psicopedagògica de l'alumne o alumna.

- Els aspectes que cal prioritzar per donar resposta a les necessitats específiques de suport educatiu que presenta l'alumne o alumna.
- La justificació de la conveniència d'assistir a la UEC.

Es realitza una coordinació setmanal per fer seguiment de l'assistència i trimestral per valorar l'evolució de l'alumne.

Elaboració d'un PSI en col·laboració amb la UEC.

#### **5.4.5. ALUMNAT AMB VULNERABILITAT ECONÓMICA I/O SOCIAL**

L'alumnat en situació de vulnerabilitat al centre està recollit en un llistat que periòdicament publica el Departament. En el cas que qualsevol membre de l'equip docent o de serveis detecti una situació de vulnerabilitat, el departament d'orientació del centre contacta amb la família, per oferir suport en la relació amb serveis socials o altres entitats de caire social.

Alhora, es demana permís a la família per comunicar la seva situació al CEB, mitjançant un formulari de conformitat. Aquest formulari, un cop emplenat i signat, s'envia a suport social del CEB per tal que valori si l'alumne és susceptible de rebre el suport .

#### **5.4.6. CRITERI BARREJA DE GRUPS**

L'experiència ens demostra que amb el pas dels cursos, en la majoria de casos, és convenient una redistribució dels alumnes. Per una banda, perquè al llarg de l'escolaritat els grups pateixen variacions diverses:

- Per baixes
- Per noves incorporacions
- Per dificultats d'aprenentatge que es detecten
- Per problemes actitudinals o caracterials que es manifesten.

I per altra, perquè la barreja de grups:

- Contribueix a trencar dinàmiques incorrectes.
- Ajuda a un major coneixement entre els alumnes i trenca l'enfrontament de grups A i B.
- Pot ajudar a trobar el seu lloc als alumnes que ha tingut dificultats de relació.

Proposem que els alumnes dels grups A i B es barregin, **de manera obligatòria**, al llarg de la seva escolaritat:

- En el pas d'educació infantil a cycle inicial (de P5 a 1r).
- En finalitzar cadascun dels cicles de l'educació primària.
- En finalitzar el primer cycle d'educació secundària.

Les barreges les realitzaran els tutors i els especialistes que coneixen els grups i els alumnes i per realitzar-les es tindran en compte els següents criteris:

- Equilibrar nombre de nens i nenes.
- Equilibrar els diferents nivells d'aprenentatge.
- Equilibrar alumnes amb dificultats d'aprenentatge específiques.
- Equilibrar alumnes amb problemes actitudinals i/o caracterials.
- Canviar la ubicació d'aquells alumnes amb dificultats d'adaptació al grup.
- Apropar alumnes amb afinitats de caràcter, centres d'interès comuns o aspectes motivacionals

#### CANVI EXCEPCIONAL DE GRUP

En el cas que un cycle determinat, a proposta del tutor/a del grup, valorés convenient que un alumne o alumna fos canviat de grup de manera excepcional, la comissió de convivència del consell escolar estudiaria la demanda i emetria la seva valoració.

#### 5.4.7. CRITERI REPETICIÓ DE CURS

El pas de curs de l'alumnat de primer, tercer i cinquè d'educació primària és automàtic. A l'educació secundària obligatòria, passen de curs els i les alumnes que hagin assolit les competències de totes les matèries o àmbits cursats i els que tinguin avaluació negativa en una o dues matèries. En tot cas, a l'educació secundària obligatòria passen de curs els i les alumnes sempre que l'equip docent consideri que les matèries no superades no impedeixen continuar el curs següent, tinguin expectatives favorables de recuperació i, a més, el pas de curs beneficiï la promoció acadèmica d'aquests alumnes.

La decisió que l'alumne o alumna romangui un any més en el mateix curs a segon, quart i sisè d'educació primària o als diferents cursos d'educació secundària obligatòria té un caràcter excepcional. Aquesta decisió la pren de manera

col·legiada l'equip docent; hi té especial consideració el criteri del tutor o tutora i s'atén el grau d'assoliment de les competències establertes i la valoració de les mesures que puguin afavorir el progrés de l'alumne o alumna. S'han de valorar tant els aspectes relatius al procés d'aprenentatge com al grau de maduresa i a la vinculació amb el grup classe de referència per preservar el benestar emocional de l'alumne o alumna, i també cal escoltar l'opinió del pare, mare, tutor o tutora legal.

Quan un alumne o alumna roman un any més en el mateix curs, cal que tots els docents elaborin unes orientacions personalitzades que incloguin mesures i suports, que s'han de reflectir en l'informe d'avaluació corresponent.

Excepcionalment, en alguns casos pot comportar l'elaboració d'un pla de suport individualitzat. La decisió que l'alumne o alumna romangui un any més en un mateix curs només es pot adoptar una vegada durant cada etapa.

Per tal de facilitar l'exercici del dret i el deure de les famílies a participar en el procés educatiu dels seus fills i filles, el centre ha d'informar el pare, mare o tutor o tutora legal de l'alumne o alumna de la seva evolució escolar després de cada sessió d'avaluació per mitjà d'informes qualitatius escrits, entrevistes individuals, reunions col·lectives i altres mitjans que consideri oportuns. S'ha de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat en cada etapa educativa, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos.

Les famílies han de conèixer les decisions relatives a l'avaluació i al pas de curs de l'alumne o alumna perquè puguin participar i donar suport a l'evolució del seu procés educatiu i, si és el cas, col·laborar en les de mesures de suport que s'adoptin.

En el cas de proposar que un alumne romangui un any més a un curs, es comunica a la família i es signa un document on consta la seva conformitat, o no, amb la proposta.

#### **5.4.8. TRASPÀS D'INFORMACIÓ ENTRE CURSOS I AMB ALTRES CENTRES EDUCATIUS**

El traspàs d'informació en acabar l'etapa d'educació infantil, en cadascun dels cicles de l'educació primària i secundària es realitza a les reunions de traspàs de l'equip docent que deixa el grup classe i l'equip que els rebrà en la nova etapa o cicle. Aquestes reunions de traspàs es duen en base a un document intern que contempla la vessant social/ personal, hàbits de treball, aprenentatge i família.

En el cas del traspàs dels nostres alumnes a altres centres educatius, o de la incorporació de nous alumnes al nostre centre, s'aporta la següent documentació:

- una còpia de l'historial acadèmic.
- informe individualitzat dels alumnes amb NESE, amb la col·laboració de l'EAP.

En el cas del traspàs de primària a secundària s'adjunten:

- informe dels resultats de la prova d'avaluació de 6è d'educació primària.
- Document de tasques d'estiu, si s'escau

Aquesta documentació s'envia al nou centre, quan aquest la sol·licita.

#### **5.4.9. ALUMNAT ABSENTISTA**

L'assistència de l'alumnat de tots els nivells educatius al centre és obligatòria (article 22.1.a de la Llei d'educació).

L'absentisme pròpiament dit és l'absència reiterada i no justificada al centre educatiu de l'alumne/a en edat d'escolarització obligatòria, tot i que hi ha altres realitats, que sovint s'inclouen dins aquest terme, com l'abandó, la no-escolarització o la desescolarització.

El centre disposa d'un mecanisme de control d'assistència que comunica diàriament i faltes d'assistència no justificades a les famílies.

En el cas d'absències repetides dins el marc d'actuacions previst per a aquests casos al centre:

- El centre s'ha de posar en contacte amb els pares, mares o tutors legals per tal d'assabentar-los de la situació i recordar-los les obligacions que tenen de vetllar per la correcta escolarització dels seus fills i filles.
- L'assistència dels infants del primer cicle d'educació infantil pot estar sotmesa a condicionants de salut i d'adaptació a l'activitat escolar, en què hi poden haver absències perllongades.

Quan es produeixi un retard fora dels marges raonables en la recollida dels alumnes un cop acabat l'horari escolar, es procurarà contactar amb la família o els tutors legals de l'alumne/a. Un cop esgotats sense efecte els intents de comunicació amb la família o amb els tutors legals, i transcorregut un marge de temps prudencial, la persona de l'escola que fins aquell moment hagi estat a càrrec de l'alumne/a comunicarà telefònicament la situació a la guàrdia urbana o policia local i acordarà amb ells la fórmula per lliurar-lo a la seva custòdia.

#### **5.4.10. ACOLLIDA ALUMNAT DE NOVA INCORPORACIÓ**

El procés d'acollida està recollit en el pla d'acollida del centre.

#### **5.4.11. TRANSICIÓ D'ETAPES**

La transició entre etapes educatives és un moment crucial en el desenvolupament de l'alumnat. A través d'un acompanyament acurat i ben estructurat, podem assegurar que aquests canvis es visquin com a oportunitats de creixement. Aquest document proporciona una guia per al professorat sobre com gestionar aquestes transicions de manera efectiva.

#### **CRITERIS GENERALS PER A LA TRANSICIÓ**

- **Planificació i coordinació professorat entre-etapes:**
  - **Reunions de planificació:** Cal establir 2 reunions internes per a la revisió del pla de transició, una al començament del curs i una altra just abans de la transició.
- **Comunicació amb les famílies:**
  - **Reunions informatives:** Mínim de 2 reunions informatives amb les famílies, una al principi de l'any acadèmic per explicar el procés de transició i una altra un mes abans del canvi d'etapa.
- **Acompanyament emocional:**
  - **Sessions de tutoria:** Realitzar 1 sessió de tutoria individual al mes per cada alumne durant el primer trimestre després de la transició.
  - **Taller d'intel·ligència emocional:** Organitzar un taller mensual durant els tres primers mesos de la nova etapa per ajudar els alumnes a gestionar els seus sentiments i emocions.
- **Adaptació metodològica:**
  - **Avaluació contínua:** Els primers 3 mesos, les avaluacions han de ser formatives i enfocades a detectar necessitats d'adaptació.

- **Reunions metodològiques:** Mínim de 2 reunions entre el professorat del nou curs durant el primer trimestre per ajustar les metodologies a les necessitats dels alumnes.

## FASES DE LA TRANSICIÓ

Les fases de la transició educativa es classifiquen en quatre etapes diferents, cadascuna amb accions concretes que faciliten el procés d'adaptació dels alumnes:

### 1. Pretransició:

- **Activitats preparatòries:** Visites a la nova etapa, sessions informatives amb alumnes de cursos superiors, i activitats lúdiques.
- **Coordinació entre etapes:** Reunions entre els equips docents de les etapes implicades per assegurar un traspàs d'informació complet.

### 2. Fase de canvi:

- **Acollida:** Implementació de plans d'acollida personalitzats per als alumnes, tenint en compte les seves necessitats específiques.
- **Support tutorial:** Realitzar seguiments individuals i col·lectius des del primer dia per garantir una adaptació adequada.

### 3. Assentament:

- **Seguiment proper:** Durant el primer trimestre, seguir de prop l'adaptació dels alumnes, ajustant les metodologies segons les seves necessitats.
- **Acompanyament personalitzat:** Donar suport especialitzat als alumnes amb risc d'exclusió acadèmica o social.

### 4. Adaptació final:

- **Inclusió:** Assegurar la plena integració dels alumnes en el nou entorn educatiu mitjançant activitats de cohesió de grup i seguiments continuats.

### **Transició de la Llar d'Infants a Educació Infantil**

- Aspectes Clau:
  - Adaptació progressiva: Establir una adaptació gradual, augmentant les hores de manera progressiva durant les primeres dues setmanes.
  - Vincle emocional: Utilitzar objectes de transició (joguines o mantes) per facilitar la separació dels infants.
- Activitats Recomanades:
  - Visita prèvia al centre: Organitzar una visita prèvia per als infants i les seves famílies al centre, una o dues setmanes abans de l'inici del curs.
  - Reunions amb famílies: Programar 1 reunió informativa amb les famílies un mes abans de l'inici del curs per explicar els detalls de la nova etapa.
  - Activitats de benvinguda: Realitzar activitats lúdiques durant la primera setmana per facilitar la integració i reduir l'ansietat.

### **Transició d'Educació Infantil a Primària**

- Aspectes Clau:
  - Canvi metodològic: Introduir gradualment noves metodologies de treball més estructurades, incrementant la càrrega lectiva de forma progressiva.
  - Integració social: Fomentar la creació de noves relacions socials a través de jocs i activitats col·lectives.
- Activitats Recomanades:
  - Visites a Primària: Programar 2 visites dels alumnes de l'últim curs d'Infantil a les aules de Primària durant el tercer trimestre.
  - Reunions amb famílies: Realitzar 1 reunió informativa amb les famílies un mes abans del pas a Primària (es podrien fer a les classes de CI perquè els pares veiessin l'entorn d'aprenentatge dels seus fills/es).
  - Activitats de transició: Dur a terme activitats conjuntes entre els alumnes d'Infantil i Primària, com jornades esportives o tallers, durant el tercer trimestre.

### **Transició de Primària a Secundària (ESO)**

- Aspectes Clau:
  - Acompanyament emocional: És crucial proporcionar suport emocional, ja que aquesta transició coincideix amb l'inici de l'adolescència.
  - Augment de la complexitat acadèmica: Adaptar el nivell de dificultat de les tasques de manera progressiva durant el primer trimestre.
  
- Activitats Recomanades:
  - Visites a l'ESO: Organitzar 3 visites al l'etapa de Secundària, amb activitats com xerrades informatives i visites guiades a les instal·lacions.
  - Trobades professorat: Programar almenys 2 trobades entre els equips docents de Primària i Secundària per compartir informació sobre l'alumnat. Traspàs de 6è a 1r i assistir a l'avaluació inicial del primer trimestre.
  - Reunions amb famílies: Realitzar 2 reunions amb les famílies, començant a l'inici del curs i just abans de la transició amb les tutores de 6è i els de 1r d'ESO.
  - Jornades d'acollida: Durant la primera setmana de l'ESO, realitzar jornades d'acollida amb dinàmiques de grup per fomentar la cohesió social i l'adaptació al nou entorn.

## **6. TREBALL EN XARXA I CENTRE EDUCATIU**

---

### **6.1. CAEI (Comissió d'Atenció a l'Educació Inclusiva)**

La CAEI està formada pels membres del Departament d'Orientació( psicòloga i psicopedagoga), una mestra representant de cada etapa i el professional de l'EAP. Es reuneix setmanalment amb l'objectiu de gestionar l'orientació educativa , partint de l'observació, detecció, valoració, assessorament a l'equip docent i a les famílies, així com l'atenció directa a l'alumnat si s'escau

.Puntualment i si es considera necessari s'afegeix el / la tutor/a d'algun alumne/a.

Les funcions de la CAEI són:

- proposar i organitzar juntament amb l'equip directiu l'organització i la gestió de les mesures per atendre a la diversitat dels alumnes.
- Fer un seguiment dels recursos dels que disposa el centre i de les mesures adoptades.
- Col·laborar amb l'equip docent per tal de dur una avaluació formativa i formadora.
- Coordinar-se amb l'equip docent per decidir i dur a terme les actuacions necessàries, per tal que els alumnes no trobin barreres en l'aprenentatge i la participació.
- Col·laborar amb l'entorn escolar o, si s'escau, amb els plans educatius d'entorn o altres programes socioeducatius en els quals participi el centre, per dissenyar, planificar i desenvolupar accions de suport escolar i educatiu per atendre la diversitat dels alumnes.
- A la CAEI comptant amb l'assessorament de l'EAP, es determinarà si cal introduir mesures organitzatives o de major intensitat de suport i es valorarà si cal iniciar un procés d'avaluació psicopedagògica.

### **6.2 COMISSIÓ SOCIAL**

La Comissió Social és un espai interdisciplinari integrada per membres de la CAEI, treballadora social de l'EAP i el/la referent dels serveis socials del centre. Es recullen

les demandes detectades per l'escola i/o altres serveis sobre les problemàtiques socials detectades en l'alumnat.

A la nostra escola col·laborem principalment amb els serveis socials del Besòs, Sant Martí/ Verneda i Sant Adrià de Besòs, també amb altres serveis segons el lloc de residència dels/ les alumnes.

Té com a objectius:

- Donar suport a la tasca socioeducativa.
- Recollir i compartir informacions respecte a situacions socials i familiars que afecten el desenvolupament integral i escolar de l'alumne, i analitzar conjuntament aquestes situacions.
- Acordar i planificar la intervenció dels professionals de la Comissió per afavorir la millor escolarització dels menors en situacions socials o familiars desfavorides o de risc social.
- Fer un seguiment de les actuacions portades a terme.
- Planificar accions preventives individualment, en grup o en comunitat.
- Generar propostes de millora adreçades a les instàncies pertinents (plans educatius d'entorn, EAIA, comissions d'absentisme...) i altres agents socioeducatius del territori.
- 

Es fan 3 / 4 reunions presencials durant el curs acadèmic i es coordinen els casos amb aquest servei i altres que puguin intervenir mitjançant correu electrònic o trucades telefòniques.

## **6.3 SERVEIS EDUCATIUS**

### **6.3.1 EAP**

Equips de docents amb les especialitats de psicologia i pedagogia, treball social i fisioteràpia, que donen suport al professorat i als centres educatius en relació amb la diversitat i els alumnes que presenten necessitats educatives especials, així com a les seves famílies.

Es poden derivar:

- Alumnes amb possibles NESE: TEA, retard del desenvolupament, tots els tipus de discapacitats, trastorns psiquiàtrics, malalties degeneratives, etc.

- Alumnes amb possibles trastorns d'aprenentatge : TDAH, dislèxia, discalculia, trastorns de llenguatge.
- Alumnes amb altes capacitats
- Alumnes amb greus dificultats d'aprenentatge ( dos o més cursos)
- Alumnes amb trastorns de caire psicològic: addiccions, estat depressiu, trastorns alimentaris, greus dificultats de regulació de conducta, autolesions...
- Alumnes amb NESE A.

**Derivació:**

- El/la tutor/a informa al departament d'orientació de les necessitats educatives detectades a l'alumne/a.
- Planificar i executar mesures i suports addicionals per compensar les dificultats dels alumnes pels quals es demana l'atenció.
- Exposició del cas a la CAEI, i decisió de derivació a EAP
- El/la tutor/a informa a la família que farà una derivació a l'EAP ( la família ha de signar el document de conformitat)
- Recollir la màxima informació possible sobre l'alumne/a.
- Omplir full de demanda d'intervenció de l'EAP.

L'EAP elabora els informes de necessitats educatives NESE A. Els diagnòstics de TEA, TDAH, o Trastorn greu de conducta els confirma el CSMIJ. Sense un informe de diagnòstic , l'EAP no pot elaborar l'informe NESE.

### **6.3.2 ELIC (Equip de llengua, interculturalitat i cohesió social)**

equips de docents que donen suport al professorat en l'atenció a la diversitat relacionada amb l'alumnat especialment procedent de la immigració o amb l'alumnat amb risc d'exclusió social, en l'àmbit dels centres educatius i els plans educatius d'entorn.

### **6.3.3 CREDA**

Format per equips de docents d'ensenyament secundari amb l'especialitat de psicologia i pedagogia, logopedes i audioprotetistes que donen suport als centres educatius en l'adequació a les necessitats especials de l'alumnat amb greus dificultats d'audició, llenguatge o comunicació que interfereixen en el seu

desenvolupament personal, social i curricular. També fan atenció directa i orientació als alumnes i a les seves famílies.

Es poden derivar els/les alumnes que tenen un desenvolupament del llenguatge o la parla alterat, sigui per un retard significatiu respecte el nivell de desenvolupament esperat per l'edat o per un procés d'adquisició de llenguatge i/o parla amb presència de disharmonies marcades entre els diversos components del llenguatge o processos que no encaixen amb el patró general de desenvolupament.

Derivació:

- El/la tutor/a informa al departament d'orientació de les necessitats educatives detectades a l'alumne/a.
- Planificar i executar mesures i suports addicionals per compensar les dificultats de desenvolupament del llenguatge pels alumnes pels quals es demana l'atenció.
- Exposició del cas a la CAEI, i decisió de derivació a EAP.
- El/la tutor/a informa a la família que farà una derivació a l'EAP (la família ha de signar el document de conformitat).
- Recollir la màxima informació possible sobre l'alumne/a.
- omplir full de demanda d'intervenció de l'EAP.
- A demanda de la CAEI es pot iniciar l'avaluació psicopedagògica, per part de l'EAP, en context educatiu.
- Feta aquesta avaluació, l'EAP pot compartir les demandes d'atenció amb el CREDA.

### **6.3.4 CRETDIC**

Proporcionen assessorament als serveis educatius, als centres i als docents en les mesures i suports destinats als alumnes amb trastorns de l'espectre autista, trastorns mentals o trastorns de la conducta amb dificultats de regulació del comportament, d'interacció i d'adaptació a l'entorn escolar.

També realitzen tasques d' assessorament i formació als centres, als equips docents i als serveis educatius sobre criteris organitzatius i metodològics que facilitin l'atenció de les necessitats dels alumnes amb trastorns del desenvolupament i de la conducta.

Derivació:

- El/la tutor/a informa al departament d'orientació de les necessitats educatives detectades a l'alumne/a.
- Planificar i executar mesures i suports addicionals o intensius per atendre als alumnes pels quals es demana l'atenció.
- Exposició del cas a la CAEI, i decisió de derivació a EAP.
- el/la tutor/a informa a la família que farà una derivació a l'EAP (la família ha de signar el document de conformitat).
- Recollir la màxima informació possible sobre l'alumne/a.
- A demanda de la CAEI es pot iniciar l'avaluació psicopedagògica, per part de l'EAP, en context educatiu.
- Feta aquesta avaluació, l'EAP fa la derivació al CRETDIC.

### **6.3.5 COMISSIÓ D'ABSENTISME DEL DISTRICTE**

Amb periodicitat trimestral, es demana als mestres de les etapes que comuniquin els casos dels alumnes que no assisteixen al centre. Es fa recull de les absències registrades a Alexia i es calcula el percentatge d'absentisme.

Es parla amb la família per informar que comunicarem l'absentisme.

En cas que compleixin els percentatges estipulats es comuniquen mitjançant l'aplicació del Consorci d'Educació de Barcelona.

Excepcionalment si els tutors/es detecten algun alumne/a que no assisteix de manera regular.

- Es convoca entrevista amb la família amb el suport del DO.
- S'informa als pares/ tutors legals tenen l'obligació de portar els seus fills/es a l'escola i de la nostra obligació de comunicar les absències del seu fill/a.
- Oferim donar suport des del centre, per ajudar-los en cas de dificultat contactant amb els serveis socials del districte per oferir-los ajuda.

## **6.4 SERVEIS ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA**

### **6.4.1 CDIAP (centre de desenvolupament juvenil i atenció precoç)**

S'adrecen als infants que es troben en situacions com aquestes i a les seves famílies:

- Infants que en condicions normals no necessiten aquesta atenció, però el medi familiar i social en què viuen poden fer-la necessària.
- Infants que en condicions normals no arriben a un desenvolupament adequat a la seva edat i, per tant, necessiten una atenció per aconseguir-ho.
- Infants que presenten malformacions evidents, defectes congènits, lesions cerebrals de qualsevol origen i d'altres anomalies.

Es prioritza l'atenció als infants de menys de tres anys i als infants amb afectació greu, sens perjudici del caràcter universal dels serveis d'atenció precoç.

Funcions:

- Avaluació global de la problemàtica de l'infant i la seva família (diagnòstic).
- Informació, orientació, suport i assessorament a la família.
- Atenció terapèutica a l'infant de forma individualitzada.
- Orientació i suport a les escoles d'educació infantil.
- Seguiment de l'evolució de l'infant.
- Col·laboració dels programes de prevenció i detecció.
- Tasques de recerca, docència i formació.

Hi ha quatre àmbits d'intervenció en què desenvolupen diferents línies d'actuació específiques:

- L'infant i la seva família com a unitat de desenvolupament.
- La família.
- L'entorn natural en què es desenvolupa l'infant.
- La societat.

Els professionals que formen part de l'equip interdisciplinari dels CDIAP són experts en desenvolupament infantil i en els diversos àmbits d'intervenció (infant, família i entorn). Hi ha especialistes en fisioteràpia, logopèdia, treball social, psicologia i neuropediatria, entre d'altres.

Aquesta diversitat permet atendre qualsevol tipus de trastorn i aconseguir una intervenció global en les necessitats de l'infant i la seva família.

Derivació :

- El/la tutor/a informa al departament d'orientació de les necessitats educatives detectades a l'alumne/a.
- Planificar i executar mesures i suports addicionals o intensius per atendre als alumnes pels quals es demana l'atenció.
- Exposició del cas a la CAEI, i decisió de derivació a CDIAP.

#### **6.4.2 CSMIJ (Centre de salut mental infantil i juvenil)**

El CSMIJ és un servei sanitari pertanyent a la Xarxa de Salut Mental d'Utilització Pública del Servei Català de la Salut. Realitza funcions d'atenció especialitzada a la salut mental i d'assistència psiquiàtrica en règim ambulatori i està format per un conjunt multiprofessional de metges-psiquiatres, psicòlegs, diplomats en infermeria, diplomats en treball social i personal administratiu que garanteixen una atenció professional, confidencial i personalitzada.

Les seves funcions són:

- Ofereix un conjunt diversificat de serveis diagnòstics, terapèutics, i d'orientació en salut mental.
- Atén els aspectes i necessitats biopsicosocials dels nens, nenes i adolescents i de les seves famílies.
- Desenvolupa funcions de promoció de la salut i de prevenció de la malaltia
- Coordina les seves activitats amb el Servei d'Atenció Primària de Salut, Serveis Socials i altres equipaments comunitaris.

Forma part d'un circuit assistencial psiquiàtric on es coordina amb altres serveis d'urgències i hospitalització en salut mental.

Derivació:

- El/la tutor/a informa al departament d'orientació de les necessitats educatives detectades a l'alumne/a.

- Planificar i executar mesures i suports addicionals o intensius per atendre als alumnes pels quals es demana l'atenció.
- Exposició del cas a la CAEI, i decisió de derivació a CSMIJ.
- A demanda de la CAEI es pot iniciar l'avaluació psicopedagògica, per part de l'EAP, en context educatiu.
- Full de derivació al CSMIJ o al pediatre de l'alumne/a. En aquest cas, seran els pares, els que portaran l'informe al pediatre.
- El professional del CSMIJ confirma el diagnòstic a la família.

### 6.4.3 SEAIA

Reben els casos en situació de desemparament o en risc d'estar-hi que detecten els serveis socials bàsics, les instàncies judicials o policials o la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Fan el diagnòstic, la valoració dels infants i del seu entorn sociofamiliar, i proposen les mesures més adequades per a cada cas. Elaboren plans de millora per a l'infant i la seva família, fan el seguiment i el tractament un cop s'han aplicat les mesures suggerides, tant si estan en el nucli familiar com en un centre o en una família d'acollida.

Són els responsables de coordinar els altres equips i serveis.

### 6.4.4 SALUT

Actuació que s'emmarca en la detecció i atenció a les situacions de risc en col·laboració amb el centre. Conjuntament desenvolupem un programa relacionat amb la salut mental, la salut afectiva, la salut sexual, les addiccions comportamentals i les addiccions a substàncies, la salut alimentària, les violències i la salut social.

Amb periodicitat quinzenal la infermera referent del centre, xxx una càpsula informativa amb l'alumnat de l'ESO.

Així mateix, l'alumnat disposa de la **Consulta Oberta** amb la infermera. És una eina de prevenció i promoció de la salut mental, l'objectiu de la qual, és donar eines de gestió emocional, tot enfocat en el Benestar dels i de les joves, i alhora fer detecció de les seves necessitats.

La finalitat és disposar d'un espai on l'alumnat pugui consultar qualsevol tipus de dubtes de manera confidencial. No s'informa ni a les famílies ni als mestres del tema

de la consulta, excepte en el cas que el / la professional valori que es troba en risc la salut de l'alumne/a.

## **7. PROJECTE DE CONVIVÈNCIA**

---

### **7.1 CONTEXT I JUSTIFICACIÓ**

En el context d'una societat complexa, diversa i canviant, l'escola ha de ser un espai on la convivència no sigui només coexistència, sinó una relació basada en valors compartits. El nostre objectiu és ensenyar i aprendre a viure i conviure, tant dins com fora del centre educatiu. Això implica fomentar una convivència basada en la pluralitat, la inclusió, la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diferència.

La Unió Europea busca un equilibri entre la competitivitat i la cohesió social, i això posa als sistemes educatius davant el repte de formar ciutadans capaços de viure en una societat competitiva mentre contribueixen a una millor cohesió social. Conviure significa viure junts i en bona relació, basant-nos en valors com la participació democràtica, la gestió positiva dels conflictes i la cultura de pau.

Per aconseguir-ho, el nostre Projecte de Convivència, adaptat a les necessitats específiques de l'escola, busca millorar el clima escolar i garantir l'èxit personal, acadèmic i social dels alumnes. Aquest projecte es basa en eines proporcionades pel Departament d'Educació, que ens permeten diagnosticar, orientar i desenvolupar accions per crear un entorn de treball i convivència segur i saludable.

Les accions es plantegen a diferents nivells (valors i actituds, resolució de conflictes i organització) i estan adreçades a l'aula, al centre i a l'entorn, assegurant així la transferència d'aprenentatges, valors i hàbits relacionals. El nostre objectiu és avançar cap a un enfocament integral de la convivència, on el diàleg, la confiança mútua i la gestió positiva dels conflictes siguin elements centrals per crear un ambient inclusiu i cohesionat.

El Col·legi Sant Gabriel es troba a la ciutat de Barcelona al districte de Sant Martí. Aquest districte es divideix en quatre grans barris, un dels quals és el barri del Besòs, on es troba el col·legi. El Col·legi Sant Gabriel de Barcelona desenvolupa la

seva tasca educativa inserida en la xarxa d'escoles dels Germans de Sant Gabriel des del 1970.

La capital catalana està dividida administrativament en 10 districtes municipals. El districte Sant Martí forma part de la ciutat de Barcelona des del 27 d'abril de 1897 i es compon de diversos barris, alguns d'ells amb una història més antiga (Clot, Poble Nou...) i d'altres de creació més recent (Verneda, Besòs...).

El districte de Sant Martí es troba a l'est de la ciutat: limita amb el municipi de Sant Adrià del Besòs i la mar Mediterrània. Ocupa 938 hectàrees, amb 206.401 habitants. Té 2.675 metres lineals de litoral i hi concentra la major part de les platges de la ciutat. El districte es divideix en quatre grans barris: el Clot-Camp de l'Arpa, i la Verneda, situats per sobre de la Gran Via, Poble Nou i el barri del Besòs, que es troben entre aquesta artèria circulatòria i el mar.

El barri del Besòs, en el qual té la seva seu el Col·legi Sant Gabriel, fou construït per tal de proporcionar residència a les onades d'immigrants que hi varen arribar des de diferents punts de l'Estat espanyol. A cuita-corrents i sota el signe clar de l'especulació, sense cap mena de rigor urbanístic, s'hi va produir la creació d'un barri perifèric habitat, en els seus inicis, per persones amb un limitat poder adquisitiu i amb evidents necessitats d'integració social i cultural.

L'entorn és fonamentalment residencial, sense cap activitat econòmica destacable de cap tipus. Al seu voltant hi ha barris de característiques similars, construïts en èpoques més recents (La Mina, La Pau, La Verneda).

També a prop del Col·legi hi ha la nova zona de Barcelona que es va construir per acollir el Fòrum de les Cultures 2004, malgrat que rebem poc alumnat d'aquesta zona.

El panorama socioeconòmic, com en altres barris de la perifèria de la ciutat de Barcelona, presenta una majoria de població treballadora molt diversificada, des de la situació d'estabilitat, fins a la situació d'atur i precarietat o àdhuc d'inestabilitat legal.

Per això pensem que des de l'escola els hem d'oferir el màxim de recursos que tinguem a la nostra disposició per tal que en un futur puguin accedir al món laboral o a estudis superiors amb una bona preparació que els ofereixi les màximes garanties d'èxit.

Però no n'hi ha prou amb una formació acadèmica. Històricament, la Institució titular del nostre col·legi ha fomentat l'educació integral de l'alumnat i l'educació en valors, a més d'una actitud d'acollida, com a punt cabdal del seu estil pedagògic i d'ensenyament-aprenentatge.

## **7.2. NORMATIVA**

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades pel foment de la convivència escolar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

Al document de les Normes d'Organització i Funcionament de Centre, que estan

publicades en la intranet de gestió documental en l'apartat de Documents Generals de Centre, descriuen l'organització i el funcionament dels punts següents:

- L'aprenentatge i promoció de la convivència (Art 94)
- La comissió de convivència (Art 95 i 96)
- El coordinador/a de convivència i mediació (Art 97 i 98)
- La mediació escolar (Art 99, 100, 101, 102, 103)

### **7.3. NORMES DE CONVIVÈNCIA I D'ORGANITZACIÓ**

Al document de les Normes d'Organització i Funcionament de Centre es descriuen les normes a la que estan subjectes:

- L'alumnat:
  - Puntualitat i assistència al centre (*Art. 148*)
  - Material educatiu (*Art. 150*)
  - Equipament escolar (*Art. 150*)
  - Ordre i treball (*Art. 151*)
  - Comunicació (*Art. 152*)
  - Higiene i salut (*Art. 153*)
  - Sortides escolars i actes culturals (*Art. 154*)
  - Serveis escolars (*Art. 155*)
  - Ús d'aparells electrònics (*Art. 156*)
  - Objectes personals (*Art. 157*)
- El professorat (*Art. 158*)

### **7.4 PRINCIPIS QUE ORIENTEN L'ACCIÓ:**

Els principis del nostre Projecte de Convivència són:

- Participació i corresponsabilitat: Implicar tota la comunitat educativa i els agents de l'entorn per garantir una actuació coherent, basada en el diàleg, l'acord i la norma, aplicada amb fermesa, rigor i afecte.
- Actuació global i integral: Un enfocament coordinat i integral és essencial per aconseguir un clima adequat de convivència, implicant tota la comunitat en un procés d'aprenentatge col·lectiu.

- Descentralització: Les decisions han de ser contextualitzades i adaptades a les necessitats específiques del nostre centre, reflectint l'aprenentatge dels diferents agents educatius.
- Normalitat: Prioritzar solucions clares, properes i integradores que siguin fàcils d'aplicar i entenedores per a tothom.
- Millora constant: Ajustar contínuament les estratègies i recursos per respondre a les necessitats més urgents i assegurar l'eficàcia de les actuacions.

## **7.5 MISSIÓ I OBJECTIUS GENERALS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA:**

El Projecte de Convivència té com a objectiu principal contribuir a l'èxit personal, social i laboral de tot l'alumnat.

### **7.5.1 OBJECTIUS GENERALS:**

- Garantir la participació i el compromís de tota la comunitat escolar.
- Ajudar l'alumnat a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Promoure l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat dins d'un marc de valors compartits.
- Fomentar la mediació escolar i el diàleg com a eines per gestionar els conflictes.
- Impulsar una cultura de pau i no-violència, respectant els valors que preserven i enriqueixen la vida de totes les persones.

### **7.5.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS**

**Objectiu 1: Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.**

- Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius.
  - Indicador:
    - Relació d'actuacions de sensibilització per a cada sector de la comunitat escolar.
    - Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre.

- Indicador:
  - Existència d'una diagnosi sobre la situació de la convivència al centre.
  - Relació de sectors participants en la diagnosi.
- Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració del projecte.
  - Indicador:
    - Existència de comissions mixtes entre els diferents sectors de la comunitat escolar per a l'elaboració del Projecte de convivència.
- Constituir i dinamitzar la comissió de convivència.
  - Indicador:
    - Existència de la comissió de convivència.
    - Nombre de reunions/periodicitat de la comissió de convivència.
- Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència.
  - Indicador:
    - Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar.
    - Percentatge de professorat format en temes de convivència.

**Objectiu 2: Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.**

- Potenciar les competències socioemocionals.
  - Indicador:
    - Inclusió en el currículum d'accions per potenciar les competències socioemocionals de l'alumnat.
    - Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'accions per desenvolupar les competències socioemocionals de l'alumnat.
    - Cursos en els quals es desenvolupen accions per formar en competència socioemocional.
    - Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes.

- Indicador:
  - Relació d'estratègies del centre que afavoreixen la gestió positiva dels conflictes (racó de diàleg, servei de mediació, tutoria compartida, pràctiques restauratives, etc.).
  
- Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos.
  - Indicador:
    - Relació d'actuacions orientades a l'educació en valors.
    - Relació d'actuacions que promouen l'ajuda entre iguals en el centre.
  
- Potenciar la competència social i ciutadana de l'alumnat.
  - Indicador:
    - Inclusió en el currículum d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions.
    - Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions.
    - Nombre d'alumnes que realitza Servei Comunitari.
  
- Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració.
  - Indicador:
    - Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a educar sobre el valor de la norma per a la convivència.
    - Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula en el marc de l'acció tutorial.
    - Existència d'espais perquè els delegats dels alumnes participin en l'elaboració de les normes de centre.

**Objectiu 3: Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.**

- Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar.
  - Indicador:
    - Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat escolar (alumnat, famílies, professorat, PAS, etc.).
    - Ús d'enquestes per valorar el grau de satisfacció del procés d'acollida, adreçades als diversos sectors de la comunitat.
    - Relació d'activitats en el marc de l'acció tutorial per a l'acollida del nou alumnat (activitats de presentació del centre, alumnes padrins, activitats inter-etapes, etc.).
    - Existència d'un protocol específic per a l'acollida de l'alumnat nouvingut i les seves famílies.
  
- Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits.
  - Indicador:
    - Relació d'estratègies metodològiques a l'aula que afavoreixin la interrelació dels alumnes.
    - Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu.
    - Relació d'accions per visibilitzar les diferents cultures existents al centre.
    - Existència d'una orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials.
    - Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que doni el mateix protagonisme a tot l'alumnat.
  
- Gestionar la diversitat cultural i religiosa d'acord amb les orientacions de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya.

- Indicador:
  - Difusió als professionals del centre dels continguts de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya.
  - Inclusió en les Normes d'organització i funcionament de centre de les orientacions de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya.
- Potenciar l'educació intercultural.
  - Indicador:
    - Incorporació de la perspectiva intercultural a les àrees o matèries del currículum.
    - Relació d'accions per visibilitzar la diversitat existent al centre.
- Prevenir l'absentisme i facilitar la reincorporació de l'alumnat absentista.
  - Indicador:
    - Índex d'absentisme.
    - Índex d'abandonament escolar.
    - Existència d'un protocol de centre de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme amb actuacions específiques per a l'alumnat que s'hi incorpora.
    - Existència d'un protocol d'absentisme i acompanyament a l'escolarització d'àmbit comunitari en coordinació amb l'administració local i altres serveis.
- Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn.
  - Indicador:
    - Percentatge d'alumnes que realitzen activitats complementàries en el centre educatiu.
    - Percentatge d'alumnes que realitzen activitats extraescolars en el centre educatiu.
    - Percentatge d'alumnes que realitzen activitats de lleure en el centre educatiu.

- Inclusió en el Pla d'acció tutorial de la difusió a l'alumnat i les seves famílies de l'oferta de lleure educatiu de la zona.

**Objectiu 4: Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.**

- Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes.
  - Indicador: Relació d'actuacions de sensibilització portades a terme en el centre.
- Organitzar el servei de mediació al centre amb la participació dels diferents membres de la comunitat escolar.
  - Indicador:
    - Existència d'un servei de mediació en el centre.
    - Sectors de la comunitat escolar que participen en el servei de mediació.
    - Nombre de casos atesos en el servei de mediació.
    - Percentatge de casos atesos resolts.
    - Participació en les trobades de centres mediadors.
    - Col·laboració del centre amb els serveis de mediació comunitària.

## **7.6. VALORS I ACTITUDS**

Accions proactives, afavoridores de la convivència que contribueixen a crear un bon clima escolar, ajuden a fer que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món, i propicien l'èxit acadèmic, personal, social i laboral. S'hi poden desenvolupar els temes següents:

### **7.6.1. COORDINADOR O COORDINADORA DE COEDUCACIÓ, CONVIVÈNCIA I BENESTAR EMOCIONAL (COCOBE)**

El Coordinador o Coordinadora de Coeducació, Convivència i Benestar Emocional és una figura fonamental dins del centre educatiu, encarregada de promoure un ambient d'aprenentatge equitatiu, respectuós i emocionalment saludable per a tots els membres de la comunitat escolar. Aquest rol és clau per garantir que les

pràctiques educatives del centre reflecteixin els valors d'inclusió, igualtat de gènere, resolució pacífica de conflictes i benestar emocional.

Principals Funcions del Coordinador o Coordinadora de Coeducació, Convivència i Benestar Emocional:

1. Vetllar perquè el projecte educatiu del centre incorpori els vectors de benestar emocional, coeducació, ciutadania democràtica i consciència global: Assegura que el projecte educatiu promogui una educació integral, on es fomenti el respecte a la diversitat, la igualtat de gènere i els drets humans, garantint que tots els alumnes tinguin l'oportunitat de desenvolupar-se en un entorn just i equitatiu.
2. Garantir el respecte de tot l'alumnat: Treballa per crear un clima escolar en què tots els alumnes se sentin respectats i valorats, independentment del seu origen, gènere, orientació sexual, o qualsevol altra característica. Això inclou la vigilància i intervenció davant qualsevol situació de discriminació o assetjament.
3. Fomentar entre la comunitat educativa l'ús de mètodes de resolució pacífica dels conflictes: Promou l'aprenentatge i l'ús de tècniques de mediació i resolució pacífica de conflictes, formant tant el professorat com l'alumnat en aquestes pràctiques per reduir la violència i fomentar el diàleg.
4. Promoure estratègies per identificar possibles situacions de risc i impulsar les mesures d'intervenció: Està atent a possibles situacions de risc com l'assetjament escolar, els problemes de salut mental o les desigualtats de gènere, i coordina les accions necessàries per intervenir de manera efectiva i preventiva, involucrant els serveis de suport pertinents quan sigui necessari.
5. Donar a conèixer i proposar activitats formatives adreçades a la comunitat educativa sobre aquest àmbit: Organitza activitats, tallers i formacions per a la comunitat educativa amb l'objectiu de sensibilitzar i educar sobre la importància de la coeducació, la convivència pacífica i el benestar emocional.

Aquestes activitats ajuden a consolidar una cultura escolar basada en el respecte, la igualtat i la inclusió.

Aquestes funcions converteixen el Coordinador o Coordinadora de Coeducació, Convivència i Benestar Emocional en una peça clau per assegurar que l'escola sigui un espai segur, igualitari i saludable, on cada alumne pugui créixer acadèmicament i personalment en un ambient que respecti i promogui els seus drets i benestar.

## **7.6.2. COEDUCACIÓ**

La coeducació és l'acció educativa que reconeix les potencialitats i individualitats de l'alumnat, independentment del sexe, orientació afectivosexual, identitat o expressió de gènere, promovent la igualtat real d'oportunitats i eliminant tota forma de discriminació per aquestes raons. Aquesta acció educativa ofereix a l'alumnat, professorat i a tota la comunitat educativa estratègies per transformar les relacions de poder, els abusos i les limitacions estereotipades en relacions més justes i inclusives.

La coeducació implica un canvi de perspectiva que permet revisar els continguts, els mètodes d'ensenyament i els aspectes organitzatius, dissenyant intervencions socioeducatives que sensibilitzin la comunitat educativa sobre les desigualtats per raó de gènere, sexe o orientació afectivosexual. A més, és clau per prevenir la violència masclista, les discriminacions per motius d'orientació afectivosexual,

d'identitat o d'expressió de gènere, així com per reduir conductes de risc i detectar de manera precoç relacions abusives, tant a nivell de centre com d'aula i entorn.

### **COEDUCACIÓ ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre sobre la importància de la coeducació:
  - Programar actuacions de sensibilització per compartir la necessitat de treballar la coeducació i prevenir la violència de gènere.
  - Reflexionar sobre les actuacions realitzades en coeducació al centre i compartir els resultats amb el professorat.
2. Incorporació de la coeducació i la prevenció de la violència masclista als documents del centre:

- Incloure la importància de la coeducació en el PEC i assegurar l'ús correcte del llenguatge no sexista.
  - Concretar accions coeducatives en la Programació General Anual i les NOFC.
  - Integar la coeducació en el pla d'acció tutorial i la carta de compromís.
3. Estructura organitzativa per al treball de la coeducació:
- Incorporar un referent de coeducació en el Consell Escolar i crear una comissió de coeducació.
4. Implementació de protocols per a la millora de la convivència:
- Adequar i aplicar els protocols de convivència del Departament d'Educació, especialment en casos de violència masclista, discriminació i assetjament.
  - Difondre indicadors per detectar conductes d'odi i assetjament.
5. Estratègies de prevenció de desigualtats de gènere:
- Promoure la gestió positiva de conflictes relacionats amb el sexisme i la identitat de gènere.
  - Implementar programes que promoguin la igualtat de gènere i espais de suport entre iguals.
6. Participació igualitària de l'alumnat:
- Fomentar la representació paritària en càrrecs de responsabilitat i activitats del centre.
7. Ús no sexista dels espais del centre:
- Planificar i distribuir els espais del centre de manera que promoguin relacions igualitàries.
8. Formació en coeducació i prevenció de la violència masclista:
- Oferir formació en coeducació al personal i als referents dels consells escolars.

9. Divulgació de bones pràctiques en coeducació:

- Difondre les bones pràctiques coeducatives i assegurar-ne la continuïtat en la transició primària-secundària.

10. Avaluació del projecte coeducatiu:

- Recollir el grau de satisfacció i impacte de les accions coeducatives i incloure l'avaluació en la memòria anual.

### **COEDUCACIÓ ÀMBIT AULA**

1. Accions tutorial per educar en el respecte i la no discriminació:

- Promoure una distribució equilibrada de responsabilitats i l'ús de llenguatge inclusiu.
- Utilitzar les tutories per treballar el respecte, la diversitat i la identitat de gènere.
- Revisar les dinàmiques d'aula per garantir relacions igualitàries.

2. Enfocament coeducatiu en els continguts:

- Planificar els continguts curriculars amb enfocament coeducatiu.
- Fomentar l'esperit crític de l'alumnat per identificar i revisar situacions de desigualtat.

3. Promoció de la participació igualitària de l'alumnat:

- Potenciar relacions igualitàries i intervenir ràpidament davant actituds discriminatòries.

4. Implicació de les famílies en la coeducació:

- Utilitzar recursos del Departament d'Educació per fomentar la implicació familiar en la coeducació i la prevenció de la violència masclista.

### **COEDUCACIÓ ÀMBIT ENTORN**

1. Sensibilització i orientació a les famílies:

- Programar formació per a pares i mares sobre coeducació i compartir experiències amb docents.

2. Participació en xarxes de centres coeducatius:
  - Col·laborar en projectes que fomentin la igualtat i la prevenció de la violència masclista.
  
3. Coordinació amb administracions locals:
  - Impulsar activitats educatives i plans comunitaris amb una dimensió de coeducació.
  
4. Coordinació amb entitats de l'entorn:
  - Col·laborar amb entitats i mitjans locals per promoure la igualtat de gènere i la coeducació.

### **7.6.3. EDUCACIÓ INTERCULTURAL**

A l'escola, entenem l'Educació Intercultural com una eina essencial per preparar l'alumnat a viure en una societat plural i democràtica. El nostre objectiu és garantir la igualtat en drets, deures i oportunitats per a tothom, respectant les diferències en un marc de valors compartits i promovent l'ús de la llengua catalana com a element de cohesió i igualtat dins un entorn multilingüe.

En un context divers i plural com el nostre, l'educació per a la convivència es basa en relacions de confiança i reconeixement mutu, superant la simple tolerància per

construir un futur compartit i cohesionat. Seguint un model intercultural, centrem el nostre enfocament en tres eixos clau: la igualtat d'oportunitats, assegurant que tot l'alumnat tingui accés igualitari a l'educació i fomentant altes expectatives per a tothom; el reconeixement i valoració de la diferència, considerant la diversitat com una riquesa que ens uneix en dignitat i ens ajuda a créixer com a comunitat; i un currículum intercultural que proporciona a l'alumnat les habilitats necessàries per viure en una societat plural, ajudant-los a construir una identitat de pertinença múltiple que combini diferents elements culturals i lingüístics.

Promovem una identitat col·lectiva basada en valors democràtics, amb la llengua catalana com a pilar d'igualtat i cohesió, assegurant que l'alumnat estigui preparat per afrontar i gestionar la complexitat del món actual.

## **EDUCACIÓ INTERCULTURAL ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre sobre la interculturalitat:
  - Organitzar activitats de sensibilització sobre l'educació intercultural (reunions, comissions, etc.).
  - Promoure estratègies pedagògiques i recursos per atendre la diversitat cultural.
  
2. Inclusió de la perspectiva intercultural en els documents del centre:
  - Incorporar la perspectiva intercultural en el Projecte Educatiu i altres documents del centre.
  - Treballar l'acompanyament en la construcció d'una identitat de múltiples pertinences en el Pla d'Acció Tutorial.
  - Utilitzar el protocol de detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació.
  - Reconèixer totes les llengües presents al centre en el Projecte Lingüístic.
  - Promoure la inclusió escolar i social de l'alumnat d'origen estranger en el Pla d'acollida.
  
3. Actuacions específiques per conèixer i respectar la diversitat cultural:
  - Disposar de materials que reflecteixin la diversitat cultural.
  - Seleccionar materials didàctics que considerin la diversitat cultural.
  - Valorar les aportacions culturals en les activitats del centre.
  - Promoure espais de diàleg i mediació per resoldre conflictes.
  - Aprofitar el menjador escolar per conèixer la diversitat cultural.
  - Participar en concursos i convocatòries que fomentin la interrelació de cultures.
  
4. Gestió de la diversitat de creences i manifestacions culturals:
  - Donar a conèixer les festivitats de les diverses cultures.
  - Facilitar menús escolars adaptats a les diverses tradicions culturals.
  - Respectar la vestimenta i símbols religiosos.
  - Programar activitats que reflecteixin la diversitat cultural durant les celebracions del centre.

- Impulsar programes per l'aprenentatge de llengües d'origen en horari extraescolar.
5. Formació del professorat en competència intercultural:
- Realitzar tallers sobre interculturalitat en el Pla de Formació Permanent.
  - Reflexionar col·lectivament sobre la consciència i comprensió intercultural.
6. Difusió de bones pràctiques en educació intercultural:
- Seguir les instruccions del Departament d'Educació per fer arribar i difondre les bones pràctiques.
  - Compartir amb la comunitat escolar les experiències interculturals.
7. Avaluació de les mesures d'educació intercultural:
- Recollir el grau de satisfacció de la comunitat escolar sobre les actuacions interculturals.
  - Incloure la valoració de les actuacions interculturals en la memòria anual del centre.

### **Educació Intercultural Àmbit Aula**

1. Potenciació del reconeixement a la diversitat cultural:
- Reflectir la diversitat en els càrrecs de responsabilitat a l'aula.
  - Programar activitats per millorar el coneixement mutu i la cohesió d'aula.
  - Acompanyar l'alumnat en la construcció d'una identitat de pertinences múltiples.
  - Promoure espais de reflexió i suport emocional.
  - Garantir la comprensió de la informació per a tot l'alumnat i les famílies.
  - Orientar l'alumnat i les seves famílies en activitats educatives de l'entorn segons les seves necessitats.
2. Perspectiva intercultural en el currículum:
- Incorporar la perspectiva intercultural a totes les àrees i matèries del currículum.
  - Treballar els prejudicis i estereotips amb l'alumnat.

- Fer present a l'aula la varietat de llengües d'origen i utilitzar-les com a recurs lingüístic.
3. Promoció de la inclusió a l'aula:
- Realitzar activitats prèvies per facilitar l'arribada d'un nou alumne.
  - Intervenir immediatament davant actituds discriminatòries i actes de racisme o xenofòbia.
  - Programar activitats perquè tot l'alumnat es relacioni amb altres cultures.
4. Treball dels valors i elements comuns:
- Fomentar l'educació en valors, especialment en Drets Humans i democràcia.
  - Promoure l'ús de la llengua catalana com a llengua de cohesió i eix vertebrador d'un projecte plurilingüe.

## **EDUCACIÓ INTERCULTURAL ÀMBIT ENTORN**

1. Sensibilització i orientació a les famílies sobre interculturalitat:
- Utilitzar els recursos del Departament d'Educació per educar en valors.
  - Organitzar activitats i jornades amb l'AFA per fomentar la convivència i el coneixement mutu.
  - Facilitar l'acollida de les noves famílies al centre i al sistema educatiu català.
2. Participació en xarxes de centres per promoure l'educació intercultural:
- Crear i participar en grups de treball intercentres per fomentar l'educació intercultural.
  - Intercanviar experiències i estratègies amb altres centres.
3. Coordinació amb les entitats de l'entorn per promoure l'educació intercultural:
- Obrir els centres a entitats de l'entorn per donar a conèixer les seves propostes educatives.
  - Oferir les instal·lacions del centre per a activitats culturals, esportives i de lleure.

- Promoure el Servei Comunitari com a element d'arrelament al territori.
- Col·laborar amb mitjans locals per difondre experiències i bones pràctiques sobre convivència intercultural.

#### 4. Participació en programes socioeducatius de l'entorn:

- Col·laborar amb l'administració local en Plans Educatius d'Entorn i altres programes socioeducatius.
- Promoure la participació activa del professorat, alumnat i famílies en els Plans Educatius d'Entorn.

### **7.6.4 EDUCACIÓ PER LA PAU**

L'educació per la pau es centra en fomentar una cultura de pau i no-violència, promovent valors que preserven i milloren la vida de totes les persones. Entenem la pau no només com l'absència de violència o guerra, sinó com un estat de convivència on les persones estableixen relacions harmòniques, creant societats lliures i equitatives. Així, l'educació per la pau integra valors, comportaments, pràctiques, actituds, sentiments i creences que construeixen la pau com un valor èticosocial.

La convivència en pau i harmonia requereix formació tant individual com col·lectiva, així com la posada en pràctica d'accions concretes com a ciutadans i ciutadanes d'un món complex i globalitzat. En una societat desenvolupada que valora la pau, es veu el conflicte com una oportunitat i es recorre al diàleg per resoldre qüestions quotidianes. En aquest context, la pau es converteix en un objectiu crucial, especialment en un món on les distàncies es redueixen però els desequilibris augmenten.

Seguint els principis rectorals del sistema educatiu establerts per la Llei 12/2009, del 10 de juliol, que promou la pau i el respecte dels drets humans, incorporem transversalment al currículum els continguts de l'Educació per a la Pau. Ens comprometem a educar en favor de la pau per contribuir a la construcció d'una societat basada en els valors d'una cultura de pau.

## **EDUCACIÓ PER LA PAU ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre sobre la importància de l'educació per la pau:
  - Organitzar activitats de sensibilització sobre la pau i els drets humans.
  
2. Inclusió de la cultura de la pau en els documents del centre:
  - Incorporar la cultura de la pau en el Projecte Educatiu i altres documents del centre.
  - Concretar accions per fomentar la pau en la Programació General Anual.
  - Revisar les NOFC per garantir normes que assegurin el respecte als drets i deures de l'alumnat.
  - Incloure compromisos per a la convivència en la carta de compromís educatiu.
  - Establir mesures en el Pla d'Acció Tutorial per desenvolupar la cultura de la pau.
  
3. Promoció de l'educació per la pau entre la comunitat escolar:
  - Reflexionar sobre la pau en les diades commemoratives.
  - Participar en activitats que fomentin la pau com a experiència educativa.
  - Garantir el respecte als drets humans dins el centre.
  - Fomentar el treball cooperatiu com a model de convivència.
  - Implicar les famílies i l'alumnat en la comissió de convivència per promoure un bon clima de centre.
  
4. Actuacions específiques per fomentar l'educació per la pau entre l'alumnat:
  - Programar accions de servei comunitari orientades al compromís social.
  - Incloure activitats d'aula per treballar els drets humans i promoure campanyes de difusió.
  - Convidar testimonis que treballin per la pau per compartir les seves experiències amb l'alumnat.
  - Implementar un servei de mediació com a estratègia de resolució de conflictes basada en el diàleg i respecte mutu.

5. Formació de la comunitat escolar en la cultura de la pau:
  - Incloure formacions sobre cultura de la pau i drets humans en el Pla de Formació de Centre.
  - Donar a conèixer cursos de formació sobre educació per la pau a la comunitat escolar.
  
6. Difusió de bones pràctiques en educació per la pau:
  - Compartir les experiències de pau del centre amb altres centres i comunitats.
  - Seguir les instruccions del Departament d'Educació per difondre les bones pràctiques del centre.
  
7. Avaluació de les mesures per fomentar l'educació per la pau:
  - Recollir el grau de satisfacció de la comunitat escolar sobre les mesures de pau.
  - Incloure la valoració d'aquestes actuacions en la memòria anual del centre.

## **EDUCACIÓ PER LA PAU ÀMBIT AULA**

1. Mesures tutorial per educar en la pau i els drets humans:
  - Reflexionar sobre la pau, equitat, justícia social i drets humans.
  - Utilitzar les tutories per fomentar el respecte, diàleg i cooperació.
  - Fomentar la participació democràtica a l'aula (càrrecs, assemblees, etc.).
  
2. Compromís personal de l'alumnat amb els valors de la pau:
  - Promoure relacions basades en el respecte mutu (tutoria entre iguals, apadrinament lector, etc.).
  - Potenciar l'esforç i el compromís personal per construir la pau i la no-violència.
  
3. Integració de continguts d'educació per la pau en el currículum:
  - Planificar continguts de pau i drets humans en les àrees curriculars.
  - Assegurar que els materials educatius promoguin valors de pau.
  - Avaluar les activitats d'educació per la pau per mesurar-ne l'impacte.

4. Estratègies i metodologies per afavorir els valors convivencials:
  - Utilitzar mètodes d'aprenentatge cooperatiu i servei comunitari.
  - Disposar de materials i recursos per treballar valors com cooperació, ajuda i no-violència.
  
5. Implicació de les famílies en l'educació per la pau a través de l'acció tutorial:
  - Fomentar l'acció tutorial compartida amb les famílies mitjançant recursos disponibles.
  - Incloure compromisos per l'educació per la pau en la carta de compromís educatiu.

### **EDUCACIÓ PER LA PAU ÀMBIT ENTORN**

1. Sensibilització i orientació de les famílies sobre l'educació en la pau:
  - Utilitzar recursos del Departament d'Educació per educar en valors i orientar les famílies.
  - Organitzar activitats amb l'AFA que fomentin l'educació per la pau.
  - Promoure activitats culturals i de lleure per arrelament al territori i cohesió social.
  
2. Participació en xarxes de centres que fomentin la cultura de la pau:
  - Participar en xarxes locals i globals de centres que treballin la cultura de la pau.
  - Col·laborar en projectes solidaris i cooperatius amb altres centres.
  
3. Coordinació amb les administracions locals per fomentar la cultura de la pau:
  - Impulsar projectes comunitaris amb l'administració local (Plans Educatius d'Entorn).
  - Col·laborar en l'elaboració de projectes comunitaris sobre convivència i educació en valors.
  
4. Coordinació amb entitats esportives, culturals i de lleure per promoure l'educació per la pau:
  - Valorar la participació de l'alumnat en entitats locals.
  - Impulsar relacions amb entitats per implicar l'alumnat en accions conjuntes per la pau.

- Col·laborar amb mitjans locals per difondre la cultura de la pau i reflexionar conjuntament.

### **7.6.5. EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL**

Entenem l'educació socioemocional com una peça fonamental per al desenvolupament integral de l'alumnat. Aquesta educació capacita per conèixer i reconèixer les pròpies emocions i les dels altres, així com per expressar-les, utilitzar-les i gestionar-les de manera positiva. Això afavoreix l'adquisició d'actituds personals adequades que permeten establir i mantenir bones relacions amb els altres, contribuint a un ambient de convivència positiu.

L'educació socioemocional també facilita el treball cooperatiu i la gestió positiva dels conflictes, creant un clima de convivència que promou un aprenentatge més significatiu i engrescador, i afavorint així l'èxit educatiu de tot l'alumnat. A l'escola treballem per desenvolupar les competències socioemocionals en cinc grans àrees:

1. **Consciència emocional:** Capacitem l'alumnat per identificar i entendre les seves pròpies emocions i les dels altres.
2. **Regulació emocional:** Ensenyem a gestionar les emocions de manera apropiada, preveient estats emocionals negatius i fomentant emocions positives.
3. **Autonomia emocional:** Fomentem l'autogestió personal, incloent-hi l'autoestima, l'autoconeixement i la resiliència.
4. **Competència social:** Desenvolupem habilitats socials bàsiques, com la comunicació efectiva i l'assertivitat, per mantenir bones relacions amb els altres.
5. **Competències per a la vida i el benestar:** Ajudem l'alumnat a organitzar la seva vida de manera sana i equilibrada, facilitant experiències de satisfacció i benestar.

El nostre objectiu és millorar la convivència dins l'escola mitjançant la millora de les competències socioemocionals, proporcionant a l'alumnat eines com l'empatia i l'assertivitat per gestionar els conflictes dins un marc de respecte i valors democràtics. Això els ajudarà a conviure positivament tant dins com fora de l'escola.

## **EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre sobre la importància de l'educació socioemocional:
  - Programar actuacions específiques de sensibilització (claustrs, reunions informatives, etc.) sobre educació socioemocional.
  - Prendre consciència que tota la comunitat escolar som un model de referència per a l'alumnat.
  
2. Inclusió dels valors de l'educació socioemocional en els documents del centre:
  - Incorporar els valors de l'educació socioemocional en el Projecte educatiu.
  - Concretar en la Programació general anual les accions per fomentar l'educació socioemocional.
  - Incloure en el Projecte de convivència els objectius d'un programa de competència social.
  - Tenir en compte en el Pla d'acollida els aspectes emocionals i socials de l'alumnat.
  - Establir en el Pla d'acció tutorial mesures per al desenvolupament de l'educació socioemocional.
  
3. Accions i estratègies per fomentar l'educació socioemocional i la comunicació:
  - Establir i difondre pautes de comunicació per afavorir una relació basada en la confiança i el respecte.
  - Potenciar espais de relació informal entre tots els membres de la comunitat educativa.
  
4. Promoció de la competència comunicativa de l'alumnat:
  - Programar activitats curriculars per desenvolupar la competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
  - Participar en projectes de comunicació i fer-ne difusió.

5. Formació de la comunitat escolar:
  - Incloure en el Pla de formació de centre actuacions formatives relacionades amb l'educació socioemocional.
  
6. Avaluació de les mesures d'educació socioemocional:
  - Recollir el grau de satisfacció de la comunitat escolar sobre les mesures i incloure'n la valoració en la memòria anual.

### **EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL ÀMBIT AULA**

1. Mesures per educar emocionalment l'alumnat:
  - Contemplar en la tutoria individualitzada els aspectes emocionals i afectius dels alumnes.
  - Realitzar activitats per desenvolupar la consciència emocional, la regulació de les emocions i l'autoestima.
  - Fomentar la capacitat de resiliència de l'alumnat.
  
2. Potenciació de la competència social en l'alumnat:
  - Planificar dinàmiques de grup per practicar l'empatia i la conducta assertiva.
  - Fomentar la interacció emocional positiva entre els alumnes.
  
3. Treball de l'educació socioemocional i comunicativa en les matèries curriculars:
  - Inserir en els continguts curriculars activitats per treballar l'educació socioemocional.
  - Promoure activitats curriculars que permetin expressar opinions i emocions.

### **EDUCACIÓ SOCIOEMOCIONAL ÀMBIT ENTORN**

1. Sensibilització i orientació a les famílies:
  - Utilitzar els recursos del Departament d'Educació per educar socioemocionalment.
  - Organitzar formació per a famílies sobre educació socioemocional i compartir experiències amb docents.

2. Participació en xarxes i coordinació amb entitats de l'entorn:

- Participar en projectes cívics i cooperatius amb altres centres.
- Promoure la participació de l'alumnat en entitats locals culturals, esportives i cíviques.

### 7.6.6. EDUCAR EN EL RESPECTE

Entenem el respecte com un pilar fonamental per a la convivència i el bon clima escolar. El respecte es manifesta en el reconeixement dels drets de les persones i la valoració de la seva identitat, opinió i manera de pensar. Aquest valor és essencial per viure en societat, ja que la seva absència pot generar conflictes en tots els àmbits, incloent-hi el personal, familiar i escolar.

En una societat diversa i intercultural, promovem el diàleg com la forma bàsica de respecte, basat en una actitud d'interès envers els altres i en el reconeixement mutu. Des del centre educatiu, ens comprometem a oferir models positius i a integrar el respecte com un component transversal en totes les activitats per garantir una bona convivència. Això inclou tres dimensions clau:

1. **Respecte a un mateix:** Fomentem l'autoestima en l'alumnat, ajudant-los a conèixer i valorar les seves qualitats i a acceptar els seus errors. El respecte a un mateix no ha de dependre de l'opinió dels altres, i una bona autoestima facilita els aprenentatges i les relacions socials.
2. **Respecte als altres:** Eduquem en l'acceptació i el reconeixement de les persones, els seus drets i la seva forma de pensar. Al centre, establim normes clares que garanteixin el respecte entre tots els membres de la comunitat escolar, incloent-hi el respecte per les opinions i creences, i evitant qualsevol tipus de discriminació. També promovem un respecte especial cap als docents i les famílies, destacant la importància del reconeixement mutu i el seu impacte en el rendiment escolar.
3. **Respecte al món:** Ens esforcem per ensenyar l'alumnat a valorar i cuidar el seu entorn, tant natural com material. Promovem la sostenibilitat i el respecte al medi ambient a través de programes de reciclatge, reutilització de

materials i la reducció del consum energètic. Involucrem l'alumnat en la cura dels espais comuns del centre i de l'entorn comunitari.

Considerem que el respecte entre els diversos membres de la comunitat educativa és un valor fonamental per aconseguir un bon clima escolar i l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

### **7.6.7. EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES**

A l'escola, la gestió positiva dels conflictes és considerada una oportunitat per fomentar una cultura de pau, mediació i restauració. Reconeixem que el conflicte és una part inherent de la naturalesa humana, i que la seva gestió adequada pot transformar-lo en una oportunitat per al creixement personal i col·lectiu. La clau per

convertir els conflictes en oportunitats rau en la nostra capacitat per respondre-hi de manera pacífica, positiva i no-violenta, diferenciant clarament entre el conflicte i la violència, aquesta última entesa com l'intent de resoldre un conflicte mitjançant l'ús de la força.

#### **REPLANTEJAMENT DE CONCEPTES CLAU**

L'educació en la gestió positiva dels conflictes comença per repensar alguns conceptes fonamentals relacionats amb la convivència:

- **Conflicte vs. Violència:** El conflicte no és inherentment dolent; el que marca la diferència és com el gestionem. Cal distingir entre conflicte (una situació normal i inevitable) i violència (una resposta negativa que implica força i coerció).
- **Provenció vs. Prevenció:** Anem més enllà de la simple prevenció de conflictes, treballant de manera proactiva per crear un entorn que redueixi les possibilitats que aquests apareguin, fomentant la comunicació i la comprensió mútua.
- **Pau positiva:** Promovem un concepte de pau que no es limita a l'absència de conflicte, sinó que implica la presència d'actituds i estructures que suporten la justícia, la igualtat i la convivència pacífica.

## DESENVOLUPAMENT D'HABILITATS I COMPETÈNCIES

Per gestionar els conflictes de manera positiva, ens centrem en el desenvolupament d'habilitats socioemocionals i competències relacionals dins de l'alumnat i el personal de l'escola:

- **Competències de comunicació:** Fomentem l'aprenentatge de tècniques de comunicació efectiva, assertiva i empàtica, que són essencials per resoldre els conflictes de manera respectuosa i constructiva.
- **Autogestió emocional:** Capacitem l'alumnat per gestionar les seves pròpies emocions, evitant reaccions impulsives i violentes, i promovent respostes meditades i calmades.
- **Habilitats restauratives:** Ens assegurem que tant el professorat com l'alumnat estiguin formats en pràctiques restauratives que permetin abordar els conflictes des d'una perspectiva de reparació i reconciliació, en lloc de càstig.

## IMPLEMENTACIÓ DE L'ENFOCAMENT RESTAURATIU GLOBAL (ERG)

A l'escola, apliquem l'Enfocament Restauratiu Global (ERG), que es desenvolupa en tres nivells:

### Construir relacions i grups (Provenció)

El primer nivell se centra en construir relacions sòlides i grups cohesius:

- **Temps de cercle:** Utilitzem aquesta metodologia estructurada per promoure el coneixement mutu, la confiança i la participació activa. Aquesta eina es pot aplicar tant a les tutories com a qualsevol altra matèria.
- **Cercle de paraula o diàleg:** Creem espais on tothom té veu per expressar-se sobre temes que afecten el grup, fomentant la inclusió, l'escolta activa i el respecte a les opinions diverses.

Els cercles no només preveuen l'aparició de conflictes, sinó que també actuen com a factors de protecció contra la discriminació i l'exclusió, millorant el sentiment de pertinença i la cohesió del grup.

### **Mantenir i reparar relacions (Pràctiques Responsives)**

El segon nivell aborda la gestió de conflictes que ja han sorgit:

- **Converses restauratives:** Quan es produeixen conflictes quotidians, utilitzem converses restauratives per abordar les situacions des del respecte i la reparació, assegurant que totes les veus siguin escoltades.
- **Reunions restauratives i cercles de resolució de problemes:** Apliquem aquestes pràctiques per a conflictes que impliquen danys menors, promovent solucions que reparin les relacions i restableixin l'harmonia en el grup.

Aquestes pràctiques no només resolen els conflictes, sinó que també reforcen les competències socials de l'alumnat, facilitant la seva integració i benestar emocional.

### **Reparació en conflictes greus**

En els casos més greus, utilitzem pràctiques responsives formals:

- **Reunions restauratives formals:** Quan els conflictes són més greus, es poden oferir reunions restauratives on participen tant les persones directament implicades com altres membres de la comunitat, sempre sota un pla d'igualtat i amb l'objectiu d'apoderar la víctima.

Aquestes pràctiques estan dissenyades per restaurar les relacions danyades i per promoure una resolució justa i equitativa dels conflictes.

### **7.6.8. PRINCIPIS I INDICADORS DE VIABILITAT**

Tots els processos restauratius a l'escola es basen en els principis de voluntarietat, confidencialitat (excepte en situacions de risc), i autogestió, on les persones implicades decideixen com resoldre el conflicte. Els indicadors de viabilitat inclouen l'acceptació de responsabilitat, el desig de reparar i el desig de ser reparat,

assegurant així que la resolució dels conflictes contribueixi a un entorn escolar positiu i resilient.

## **EDUCACIÓ EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES - ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre:
  - Organitzar activitats de sensibilització sobre la gestió positiva dels conflictes.
  - Analitzar els conflictes del centre per millorar l'educació en la gestió de conflictes.
  
2. Inclusió en els documents del centre:
  - Incorporar la gestió de conflictes i la mediació en el Projecte Educatiu.
  - Definir accions per promoure la gestió positiva en la Programació General Anual.
  
3. Implementació de protocols de convivència:
  - Adequar i aplicar els protocols de convivència a les necessitats del centre.
  
4. Projecte de mediació:
  - Desenvolupar un projecte de mediació.
  - Formar la comunitat escolar en enfocament restauratiu i mediació.
  
5. Formació de la comunitat educativa:
  - Oferir formació en convivència i gestió positiva de conflictes.
  - Formar en enfocament restauratiu global.
  
6. Difusió i avaluació:
  - Promoure l'intercanvi d'experiències sobre gestió positiva de conflictes.
  - Recollir el grau de satisfacció i incloure la valoració en la memòria anual.

## **EDUCACIÓ EN LA GESTIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES - ÀMBIT AULA**

1. Accions tutorial per fomentar la convivència:
  - Fomentar valors com respecte, responsabilitat i cooperació.
  - Desenvolupar la competència social mitjançant habilitats cognitives i emocionals.
  
2. Continguts curriculars:
  - Programar activitats per desenvolupar la competència social.
  - Introduir eines de gestió positiva de conflictes de manera transversal en el currículum.
  
3. Xarxes de suport i mediació:
  - Formar l'alumnat en la gestió autònoma de conflictes i en mediació.
  - Fomentar la participació de l'alumnat en xarxes de suport com a estratègia de prevenció.
  
4. Estratègies metodològiques:
  - Utilitzar l'aprenentatge cooperatiu i organitzar l'aula per afavorir la cohesió del grup.

## **Educació en la Gestió Positiva dels Conflictes - Àmbit Entorn**

1. Implicació de les famílies:
  - Convidar les famílies a participar en activitats formatives sobre gestió de conflictes.
  - Promoure la corresponsabilitat de les famílies en la resolució positiva dels conflictes.
  
2. Coordinació i participació:
  - Fomentar l'intercanvi d'experiències entre centres i la coordinació d'equips de mediació.
  - Promoure projectes comunitaris i col·laborar amb entitats culturals, esportives i de lleure.

3. Recursos del territori:

- Conèixer i difondre els recursos locals relacionats amb la gestió positiva dels conflictes.

### **7.6.9 CONFLICTES GREUS**

A l'escola, els conflictes greus es consideren aquelles conductes definides per la Llei 12/2009, que inclouen indisciplina, injúries, amenaces, agressions, danys materials, i altres accions que afecten greument la convivència. Aquests conflictes són especialment greus si impliquen discriminació per raó de gènere, sexe, raça, o qualsevol altra condició personal o social.

Els conflictes greus poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa, tant dins del centre com en el seu entorn, generant inseguretat i angoixa. A més de les conductes greus, també considerem com a tals incidents com lesions, baralles amb armes, tràfic de drogues, maltractaments, abús sexual, vandalisme i robatoris.

Les normes de l'escola estableixen mesures correctores i sancionadores per aquestes faltes, amb l'objectiu de millorar el procés educatiu de l'alumnat. Per gestionar situacions greument contràries a la convivència, com l'assetjament, ciberassetjament, conductes d'odi i abusos, seguim els protocols del Departament d'Educació, que ofereixen orientacions per actuar de manera coordinada i eficient, garantint la seguretat de tota la comunitat.

A més de les sancions, es consideren mesures de reparació o reconciliació, com la mediació escolar, activitats d'utilitat social, i intervencions educatives que donin suport a les parts implicades. Seguint la Resolució ENS/585/2017, incloem aquests protocols en el Projecte de Convivència per assegurar una gestió adequada dels conflictes greus i promoure un entorn segur i inclusiu per a tot l'alumnat.

## **CONFLICTES GREUS - ÀMBIT CENTRE**

1. Sensibilització del claustre:
  - Organitzar activitats per sensibilitzar sobre la intervenció ràpida i coordinada davant conflictes greus.
  
2. Incorporació en els documents del centre:
  - Incloure el dret a un bon clima de convivència i els deures associats en el Projecte Educatiu.
  - Establir compromisos en convivència entre família i escola.
  
3. Normativa clara en les NOFC:
  - Desenvolupar i difondre un marc normatiu clar per abordar conflictes greus.
  
4. Detecció de conflictes greus:
  - Difondre indicadors per identificar situacions de conflicte greu i implicar l'alumnat en la detecció.
  
5. Implementació de protocols de convivència:
  - Adequar i implementar els protocols per a la millora de la convivència.
  
6. Seguiment i anàlisi dels conflictes greus:
  - Informar l'equip docent i analitzar els conflictes per dissenyar estratègies preventives.
  
7. Formació en gestió de conflictes:
  - Oferir formació en gestió i resolució de conflictes a tota la comunitat escolar.
  
8. Difusió de bones pràctiques:
  - Compartir experiències en la gestió de conflictes greus amb altres centres i la comunitat escolar.

9. **Avaluació de les actuacions:**

- Recollir el grau de satisfacció sobre la gestió dels conflictes greus i incloure'n la valoració en la memòria anual.

**CONFLICTES GREUS - ÀMBIT AULA**

1. **Prevenició i gestió positiva:**

- Treballar en la prevenició de conflictes i donar a conèixer les normes del centre.

2. **Detecció de conflictes greus a l'aula:**

- Utilitzar pautes d'observació per detectar situacions de conflicte.

3. **Intervenció ràpida i efectiva:**

- Actuar i comunicar immediatament davant qualsevol situació de conflicte greu.

4. **Anàlisi i autoaprenentatge:**

- Treballar amb l'alumnat els conflictes esdevinguts per acordar millores.

5. **Implicació de l'alumnat:**

- Fomentar la xarxa de suport entre iguals i implicar l'alumnat en la resolució de conflictes.

6. **Implicació del professorat i altres professionals:**

- Coordinar-se amb l'equip docent i altres professionals per intervenir en conflictes greus.

7. **Implicació de les famílies:**

- Incloure compromisos específics en la carta de compromís educatiu per a la resolució de conflictes greus.

## **CONFLICTES GREUS - ÀMBIT ENTORN**

1. Implicació de les famílies:
  - Informar les famílies sobre les normes del centre i implicar-les en la resolució de conflictes greus.
2. Coordinació amb altres centres:
  - Intercanviar experiències sobre la gestió dels conflictes greus amb altres centres.
3. Coordinació amb l'administració local i altres agents territorials:
  - Mantenir contacte amb agents de seguretat i atenció social per gestionar situacions de risc.
4. Coordinació amb entitats esportives, culturals i de lleure:
  - Col·laborar amb entitats per detectar i gestionar conflictes, promovent pràctiques restauratives en benefici de la comunitat.

## **7.7. CONDUCTES CONTRÀRIES A LES NORMES DE CONVIVÈNCIA**

El document de les Normes d'Organització i Funcionament de Centre tipifica faltes i proposa les mesures corresponents aplicables.

- Les conductes de l'alumnat considerades contràries a les normes de convivència o conductes lleus (*Art.119, 120 i 121*)
- Les conductes de l'alumnat greument perjudicials per a la convivència o faltes greus (*Art. 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130 i 131*)

### **7.7.1 PROCEDIMENTS ESPECÍFICS D'INTERVENCIÓ**

#### **CRITERIS PER A L'ADOPCIÓ DE SANCIONS**

En l'adopció de sancions disciplinàries i de mesures provisionals, es deuran tenir en compte els següents criteris generals:

- La imposició de sancions tindrà finalitat i caràcter educatiu, i procurarà la millora de la convivència al centre.

- S'hauran de tenir en compte, amb caràcter prioritari, els drets de la majoria dels membres de la comunitat educativa i els de les víctimes d'actes antisocials, d'agressions o d'assetjament.
- No es podrà privar a cap alumne/a del seu dret a l'educació obligatòria.
- No es podran imposar correccions contraries a la integritat física i la dignitat personal de l'alumne/a.
- Es valorarà l'edat, situació i circumstàncies personals, familiars i socials de l'alumne/a i demés factors que poguessin incidir a l'aparició de les conductes o actes contraris a les normes establertes.
- S'hauran de tenir en compte les seqüeles psicològiques i socials dels agredits, així com l'alarma o repercussió social creada per les conductes sancionables.
- Les sancions deuran ser proporcionals a la natura i gravetat de les faltes comeses, i hauran de contribuir a la millora del clima de convivència al centre.

### **ATENUANTS I AGREUJANTS**

Per a la graduació de les sancions es tindran en compte les circumstàncies atenuants o agreujants que concorrin en l'incompliment de les normes de conducta.

#### **Es consideren circumstàncies atenuants:**

- El penediment espontani.
- L'absència d'intencionalitat.
- La reparació immediata del mal causat.

#### **Es consideren circumstàncies agreujants:**

- La premeditació i la reiteració.
- L'ús de la violència, d'actituds amenaçadores, desafiants o irrespectuoses, de menyspreu continuat i d'assetjament dintre o fora del centre.
- Causar dany, injúria o ofensa a companys de menor edat dintre o fora del centre.
- Les conductes que atemptin contra el dret a no ser discriminat per raó de naixement, raça, sexe, conviccions polítiques, morals o religioses, així com per tenir algun tipus de discapacitat física o psíquica, o per qualsevol altre condició personal o circumstància social.

## **RESPONSABILITATS I REPARACIÓ DE DANYS**

Els alumnes queden obligats a reparar els danys que causen, individual o col·lectivament, de forma intencionada o per negligència, a les instal·lacions, als materials del centre i a les pertinences d'altres membres de la comunitat educativa, o a fer-se càrrec del cost econòmic de la seva reparació. Així mateix, estaran obligats a restituir, en el seu cas, allò pres. El pare/mare o representants legals assumiran la responsabilitat civil que els correspongui en els termes previstos per la Llei.

La reparació material dels danys pot substituir-se, en casos excepcionals, per la realització de tasques que contribueixin a la millora del desenvolupament de les activitats del centre, o a la millora de l'entorn ambiental del mateix. La reparació econòmica no eximirà de la sanció.

Així mateix, quan hi hagi conductes tipificades com agressió física o moral als seus companys/es o demés membres de la comunitat educativa, s'haurà de reparar el dany mitjançant la presentació d'explicacions i excuses i el reconeixement de la responsabilitat en els seus actes, bé en públic o en privat, segons correspongui per la naturalesa dels fets i d'acord amb el que determini l'òrgan competent per imposar la correcció .

### **7.8. SERVEI DE MEDIACIÓ**

La mediació és un procés estructurat en diferents apartats. A l'inici de la mediació, les persones s'expliquen quin és el problema, quins són els seus sentiments i com els afecta personalment el conflicte. Llavors, el mediador aclareix quins són els interessos de cada part, i els anima a trobar solucions per reconciliar-se o per reparar algun dany. Finalment, la mediació acaba amb l'acceptació dels acords per part de les dues persones i una altra sessió per revisar-los i valorar definitivament la mediació.

Caldria destacar diferents aspectes de la mediació que la fan extraordinària, és a dir, especial.

- El primer, el valor d'afrontar un problema "cara a cara" dient el que penses i el que sents, sense necessitat d'ofendre ni faltar el respecte.

- En segon lloc, la honestat de reconèixer els teus errors i posar-te en el lloc de l'altre com a punt de partida per solucionar el problema.
- I per últim, un difícil d'entendre si no has estat a mediació, és l'ambient de confiança i de reconciliació que es crea mica en mica durant tot el procés.

De cara al futur, caldria insistir en la resolució de conflictes de forma pacífica. Les diferències entre persones no han de ser un problema, si no una oportunitat per conèixer els altres i compartir els seus punts de vista.

- La mediació té les següents característiques:
  - És voluntària
  - És confidencial
  - Els acords i les decisions les prenen lliurement i responsablement les persones en conflicte.
- Quin és el rol de la persona mediadora?
  - El mediador o la mediadora treballa activament per tal:
  - D'acollir els protagonistes del conflicte
  - Centrar la trobada en l'exploració del problema i les possibles vies de sortida.
  - La persona mediadora ha d'observar alguns preceptes:
  - No jutjar, no imposar sancions, no aconsellar i no donar solucions.
  - Mantenir la confidencialitat, excepte en situacions de falta molt greu.
  - Vetllar per tal que l'acord sigui equitatiu.
- Equip de mediadors/es: La pràctica de la mediació requereix una formació prèvia i un compromís personal. L'equip de mediadors/es de l'escola està format per alumnes i professors/es. Cada conflicte estarà treballat per una parella de mediadors/es: alumne/a-professor/a o una parella d'alumnes. Mitjançant l'optativa de primer i segon d'ESO sobre mediació els alumnes es poden formar per ser mediadors. Les parelles de mediadors/es no seran fixes, i estaran determinades per diversos factors:
  - Característiques de la mediació
  - Disponibilitat de temps
  - Nombre de mediacions realitzades.

Característiques de la mediació:

- Qualsevol persona de l'escola pot accedir a la mediació :
  - Per iniciativa pròpia.
  - Enviat per participants secundaris
  - Per iniciativa de les persones mediadores.
  - Designats per una autoritat reconeguda.
  
- Per tal d'accedir al servei de mediació caldrà:
  - OMLIR LA SOL·LICITUD DE MEDIACIÓ que es troba a la pàgina web l'apartat de Projecte educatiu del centre/pla de convivència.
  - LLIURAR LA SOL·LICITUD, a un dels dos coordinadors/es de Mediació.
  - Posteriorment s'assignaran els responsables de la Mediació
  - S'iniciarà el procés de Mediació.
  
- Integració en el currículum: Tots els aspectes comentats al punt anterior, i els objectius que volem aconseguir, creiem que és necessari treballar-los al currículum per poder assolir-los. Donada la importància dels aspectes educatius que estem comentant, i per tal de poder assolir una educació integral de la persona, és molt important treballar tot aquest programa a nivell interdisciplinari i d'una manera vertical (aquests continguts han d'aparèixer en cada una de les assignatures que els nostres alumnes treballen diàriament).

## 7.9. COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA DEL CONSELL ESCOLAR

Per facilitar aquesta tasca, en el si del consell es constituirà una comissió de convivència i disciplina formada pel director/a del centre, un representant dels professors/es i un representant dels pares/mares d'alumnes, elegits aquests darrers pels respectius companys/es membres del consell. Sempre que s'escaigui, a criteri del director/a del centre, un representant dels alumnes membre del consell també participarà en les reunions de la comissió. Aquesta comissió exercirà la funció de garantir la correcta aplicació d'allò que el present reglament estableix pel que fa a la imposició de sancions als alumnes per conductes greument perjudicials per a la convivència en el centre.

## ANNEX 1. NECESSITATS DE SUPORT EDUCATIU: INDICADORS

---

### TDAH

#### Inatenció

- ☐ Sovint no presta l'atenció deguda als detalls o, per distracció, comet errors en les tasques de l'escola, el treball i altres activitats.
- ☐ Sovint té problemes per concentrar-se en les tasques o en els jocs.
- ☐ Sovint sembla que no escolta quan se li parla directament.
- ☐ Sovint no segueix les instruccions i no acaba les tasques de l'escola, els afers o qualsevol altra responsabilitat en el treball.
- ☐ Sovint li costa organitzar activitats.
- ☐ Sovint evita, rebutja o es nega a fer coses que requereixen molt esforç mental durant molt de temps (com tasques escolars o feines de la casa).
- ☐ Sovint perd les coses que necessita per fer certes tasques o activitats (per ex. joguines, treballs escolars, llapis, llibres, o eines).
- ☐ Es distreu amb freqüència.
- ☐ Tendeix a ser oblidatís en la vida diària.

#### Hiperactivitat

- ☐ Sovint no deixa de moure les mans o els peus mentre està assegut.
- ☐ Sovint s'aixeca de la cadira quan es requereix estar assegut.
- ☐ Sovint corre o s'enfila a llocs i en moments inoportuns.
- ☐ Sovint té problemes per jugar o gaudir tranquil·lament de les activitats d'oci.
- ☐ Sovint està en moviment constant, sembla que tingui "un motor als peus".
- ☐ Sovint parla massa.

#### Impulsivitat

- ☐ Sovint respon sense haver escoltat abans tota la pregunta.
- ☐ Sovint li costa esperar el seu torn.
- ☐ Sovint interromp el seu interlocutor o es posa, per exemple, en una conversa o joc.

## TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA

En cas de complir-se la major part d'aquests indicadors, o apareguin alguns d'ells amb molta intensitat, caldrà informar-ne al Departament d'Orientació per tal de prendre mesures en relació al diagnòstic i iniciar una atenció primerenca que afavoreixi un millor pronòstic.

Comunicació i el llenguatge	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dificultats en el contacte visual, l'expressió facial, la postura corporal i els gestos que regulen la comunicació.</li> <li>2. Falta de comprensió del llenguatge.</li> <li>3. Absència de llenguatge (sense ús de gestos per comunicar) o retràs en l'adquisició del llenguatge.</li> <li>4. Desenvolupament peculiar del llenguatge (repetició de paraules, ús de paraules fóra de context, to alt o baix, entonació monòtona, etc.)</li> </ol>
Interacció social	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Desinterès per la resta de nens (prefereix activitats solitàries, "al seu món", no ensenya les seves joguines als altres, malestar en el joc amb els altres, etc.)</li> <li>2. Manca d'adequació de la conducta al context social (desconeix les regles socials, pot marxar amb desconeguts, etc.)</li> </ol>
Conducta	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Interessos i aficions inusuals</li> <li>2. Tendència a realitzar rutines o rituals específics, manifestant resistència als canvis (rebequeries)...</li> <li>3. Jocs repetitius amb joguines.</li> <li>4. Forta vinculació amb determinats objectes.</li> <li>5. Excessiva sensibilitat a determinats sorolls o determinats sorolls ambientals.</li> <li>6. Moviments estereotipats o repetitius amb mans, dits o tot el cos.</li> </ol>

	7. Comportaments disruptius (mossegar, pegar, trencar objectes, etc).
--	---

## DÈFICIT AUDITIU

Entenem per deficiència auditiva les pèrdues d'audició que no permeten una correcta captació del so i, en especial, del llenguatge parlat. A l'hora de parlar d'alumnat amb dèficit auditiu podem classificar-lo en dos grans grups: alumnat amb hipoacúsia i alumnat amb sordesa. L'alumnat amb hipoacúsia és aquell que tot i tenir una pèrdua d'audició, és capaç d'adquirir per via auditiva el llenguatge i fer-lo servir de manera funcional en el seu procés comunicatiu, tot i que en la majoria dels casos necessitaran pròtesis adequades. Es considera un alumne/a amb sordesa quan el dèficit auditiu és de tal grau que les restes d'audició no són aprofitables i es troba incapacitat per adquirir la llengua oral per via auditiva, convertint-se la visió en la seva principal via de comunicació.

Les persones amb sordesa tenen una discapacitat per escoltar, amb les conseqüents dificultats per accedir a la informació i desenvolupar el llenguatge oral. Per això és de vital importància consultar al metge/ssa o al otorinolaringòleg/a si es sospita que un infant no hi sent. Algunes indicacions per detectar-ho, en funció de l'edat del nostre fill/a, són:

- Té dificultat per comprendre i recordar les instruccions del professorat
- Llenguatge poc intel·ligible.
- Presenta pobresa de vocabulari.
- Té dificultat per mantenir l'atenció.
- Presenta retràs escolar i baix rendiment.
- Es distreu amb facilitat en activitats d'alt component verbal.
- Presenta alteracions articulatòries

- El desenvolupament del llenguatge és deficitari i presenta estructures orals molt simples.
- No participa en les activitats grupals d'aula.
- S'aïlla amb facilitat y no atén a les explicacions.
- Respon només en ocasions quan se'l crida o reclama.

## **ANNEX 2. OBSERVACIÓ AULA - SIGNES D'ALERTA 3-6 anys**

---

### **Extret del protocol d'atenció davant les dificultats d'aprenentatge de l'escola (2017)**

#### **Dificultats en psicomotricitat fina:**

Els costa doblegar i esquinçar el paper, enfilat objectes, obrir i tancar portes o ampolles, cordar-se els botons, fer punta o fer servir els estris per menjar. També els costa retallar, desenganxar gomets o enganxines, dibuixar, pintar o escriure.

#### **Dificultats en orientació espacial:**

- Els costa orientar-se en espais amplis, i recordar el camí per arribar a un lloc. Poden identificar com iguals figures que són simètriques, i els pot passar també amb els números i les lletres, per exemple 3 i 5 o les lletres p, d, b, etc.
- Tenen problemes per reconèixer les parts del cos.
- Els costa fer puzles senzills o reproduir construccions.
- Els costa assimilar conceptes espacials bàsics: davant- darrera, dalt-baix, dins-fora, a prop-lluny, etc.

#### **Dificultats en orientació temporal:**

- Tenen problemes per entendre les nocions temporals i les seves implicacions.
- Els costa assimilar conceptes temporals bàsics: dia-nit, matí-tarda-nit, abans-després, ahir-avui-demà, etc.
- No utilitzen correctament els temps verbals.
- Tenen dificultats per fer raonaments lògics i deduccions.

#### **Dificultats en percepció visual i auditiva:**

- Identifiquen com iguals imatges, dibuixos o símbols (lletres o números) que són diferents pel seu color, tamany, detalls d'orientació dreta-esquerra, etc.
- Els costa identificar sons familiars i distingir-los quan apareixen a la vegada
- Els costa discriminar entre fonemes similars p-b, t-d, k-g.
- Els costa seguir un ritme senzill.
- Dificultats en lògica:

- Els costa entendre les nocions de correspondència (p ex. associar el mateix número d'elements a un conjunt donat), seriació (pe. cometen errors a l'hora de continuar una sèrie) i classificació (p ex. distribuir un conjunt d'elements en funció d'un o més criteris).

#### **Dificultats en memòria:**

- Acostumen a oblidar les ordres que es donen, o obliden les instruccions que han de seguir.
- Els costa retenir la seqüència d'un conte, aprendre poesies, on han deixat les coses, què han fet durant el dia, etc.
- Alguns nens presenten dificultats per memoritzar un tipus d'estímul (auditiu, visual, espacial, motor, etc.)

#### **Dificultats de llenguatge:**

- Triga més a parlar que la majoria
- Problemes de pronunciació en paraules que s'assemblen fonèticament
- Triga a trobar una paraula o té un vocabulari pobre
- Dificultat per fer ritmes
- Problemes per aprendre els números, les lletres, dies de la setmana, etc
- Dificultat per aprendre's les rimes o paraules rimades

#### **Dificultats de relació:**

- Dificultats en el contacte visual, l'expressió facial, la postura corporal i els gestos que regulen la comunicació.
- Falta de comprensió del llenguatge.
- Absència de llenguatge (sense ús de gestos per comunicar) o retràs en l'adquisició del llenguatge.
- Desenvolupament peculiar del llenguatge (repetició de paraules, ús de paraules fora de context, to alt o baix, entonació monòtona, etc.)
- Desinterès per la resta de nens (prefereix activitats solitàries, "al seu món", no ensenya les seves joguines als altres, malestar en el joc amb els altres, etc.)
- Manca d'adequació de la conducta al context social (desconeix les regles socials, pot marxar amb desconeguts, etc.)
- Interessos i aficions inusuals

- Tendència a realitzar rutines o rituals específics, manifestant resistència als canvis (rebequeries)...
- Jocs repetitius amb joguines.
- Forta vinculació amb determinats objectes.
- Excessiva sensibilitat a determinats sorolls o determinats sorolls ambientals.
- Moviments estereotipats o repetitius amb mans, dits o tot el cos.
- Comportaments disruptius (mossegar, pegar, trencar objectes, etc.).

## **ANNEX 3. OBSERVACIÓ AULA- SIGNES D'ALERTA 6-16 anys**

---

### **DISLÈXIA**

- Qüestionari Prodiscat per a cadascun del cicles:

L' objectiu principal del protocol és proporcionar un document útil i pràctic pel professorat. És important que el protocol el faci servir el tutor/la tutora com a eina de detecció de l'alumnat que manifesti dificultats amb la participació de la resta de professorat i del Departament d' Orientació. S'ha de marcar amb una "X" la resposta adequada a cada un dels ítems: SÍ, NO, SE. L'apartat d'observacions permet ampliar els ítems que es consideri oportú. Un cop completat el protocol, sempre ha de derivar-se al Departament d'Orientació i, en cas necessari, als especialistes externs pertinents.

Serà competència de l'orientador o dels especialistes externs del centre educatiu, determinar si existeixen símptomes de risc de presentar dislèxia i, en caso afirmatiu, procedir a una avaluació individual. S'ha de tenir en compte que no mostrar símptomes en alguna de las àrees avaluades, no pressuposa l' absència de trastorn d'aprenentatge, cal fer èmfasi en la integració de la lectura i escriptura, dificultats en l'àrea espacio-temporal i en l'àrea emocional i/o de comportament.

### **DISCALCÚLIA**

#### **Educació Primària**

- falla l'aritmètica bàsica
- hi ha poca noció del concepte de quantitat
- execució incorrecta d'exercicis aritmètics
- manca d'habilitat per comptar (els costa comptar cada 2, 5 o 10 elements)
- incapacitat per dir l'hora
- dificultat en la resolució de problemes
- poca habilitat per mesurar, reagrupar, calcular solucions o executar operacions aritmètiques bàsiques.

## **ESO**

- no usen bé els nombres en la vida quotidiana
- errors en càlculs, necessiten la calculadora per a sumes senzilles, no han automatitzat fets aritmètics
- poques estratègies en la resolució de problemes, no saben utilitzar l'estimació.
- Comencen a aparèixer dificultats en nocions més avançades com la "probabilitat".

En aquesta etapa l'alumne amb discalculia sol sentir rebuig cap a l'assignatura i de vegades ansietat.

## BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

---

Ainscow, M. (2005). Understanding the development of inclusive schools. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 3(7), 5-20.

Consell Escolar de Catalunya. (2014). *La personalització de l'aprenentatge*. XXIV Jornada de reflexió del Consell Escolar de Catalunya. <http://www.consescat.cat/page/consideracions-previes-sobre-la-personalitzacio-de-l-aprenentatge>

Consorci d'Educació de Barcelona. (n.d.). *Actuacions en els supòsits de diverses realitats socials que afecten alumnes escolaritzats en el centre*. [https://www.edubcn.cat/rcs\\_gene/extra/04\\_prevenio\\_maltractament\\_infanti/Actuacions\\_suposits\\_realitats\\_socials.pdf](https://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/04_prevenio_maltractament_infanti/Actuacions_suposits_realitats_socials.pdf)

Generalitat de Catalunya. (2019-2020). *Pla de xoc contra la segregació, per la igualtat d'oportunitats i l'èxit educatiu: mesures i suports universals*. [http://www.xtec.cat/centres/a8039434/wa\\_files/barreja\\_grups.pdf](http://www.xtec.cat/centres/a8039434/wa_files/barreja_grups.pdf)

Projecte de Convivència i èxit educatiu. Departament d'Ensenyament. Setembre 2021  
Guia per l'elaboració del projecte de convivència. Departament d'Ensenyament. Abril 2021.

Protocol de Protecció al Menor dels Col·legis Gabrielistes.